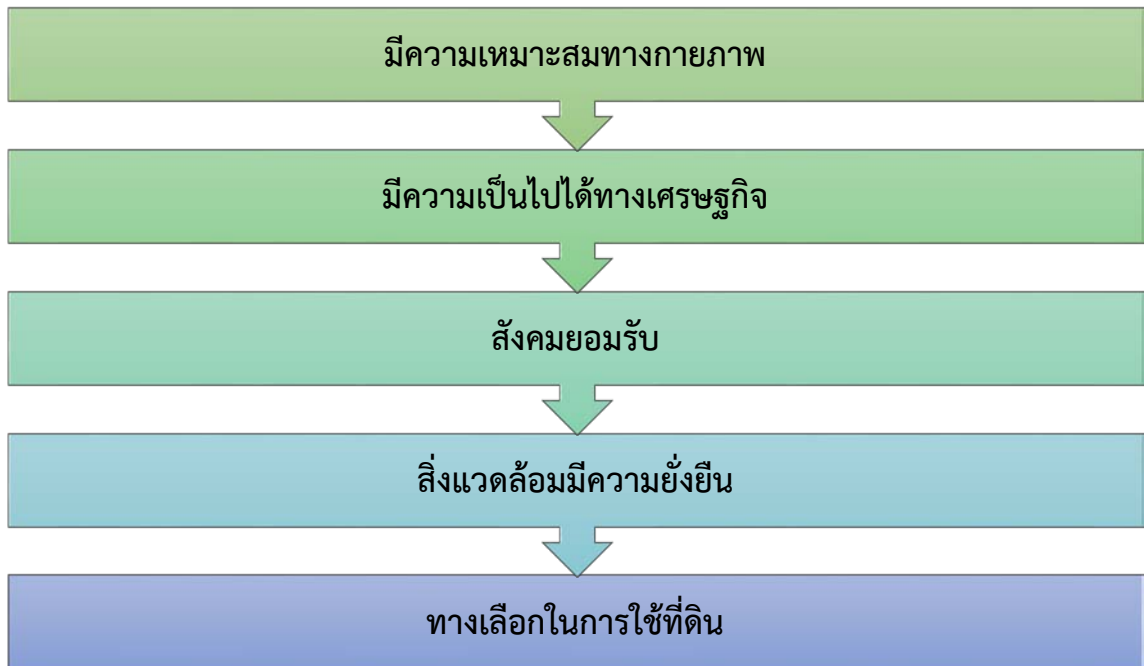

แผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-5
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-9
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-13
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-4
3.3 ทรัพยากรดิน	3-8
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-7
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลขึ้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.3 เขตการใช้ที่ดิน	6-3
6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-8
6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง	6-9
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-5

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2532-2563	2-5
2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-10
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563	2-13
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563	2-13
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563	2-16
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563	2-17
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-1
3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-4
3-3 คุณภาพและอัตราการให้น้ำตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-6
3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-9
3-5 สมบัติดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-10
3-6 การชะล้างพังทลายของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-14
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	4-3
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	5-3
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	6-3
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-6
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-7
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่องตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-8

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-2
2-2	ความลาดชันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-3
2-3	สภาพภูมิประเทศตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-4
2-4	เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดสตูล	2-6
2-5	สมดุลงบของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล	2-8
2-6	สภาพการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-12
2-7	สัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	2-14
2-8	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563	2-18
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-2
3-2	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-3
3-3	ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-5
3-4	อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-7
3-5	ภูมิประเทศและชุดดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-12
3-6	ทรัพยากรดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-13
3-7	การชะล้างพังทลายของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	3-15
4-1	แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	4-4
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	4-6
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	4-6
6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	6-4
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	6-8
7-1	ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูลขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่ และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564

1.3.2 สถานที่ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ **กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สํารวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

1) การที่สภาตำบลหรือสภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วยชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทวดุลธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง ลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็น กระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนด ทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนอง ความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้าน เศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรม อื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลาย ด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดม สมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดิน และที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการ รักษาหน้าดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ (ตัวอย่าง)

ตำบลนิคมพัฒนา : ยกระดับมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนิคมพัฒนาตั้งอยู่ในเขตอำเภอชะงาย จังหวัดสตูล โดยอยู่บริเวณทิศใต้ของอำเภอ มีเนื้อที่ประมาณ 50,328 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (ภาพที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดตำบลปาล์มพัฒนา อำเภอชะงาย จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
ทิศตะวันตก	ติดตำบลน้ำผุด และตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ทิศใต้	ติดตำบลอุไคเจริญ อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอชะงาย จังหวัดสตูล (2563)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอชะงาย จังหวัดสตูล แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

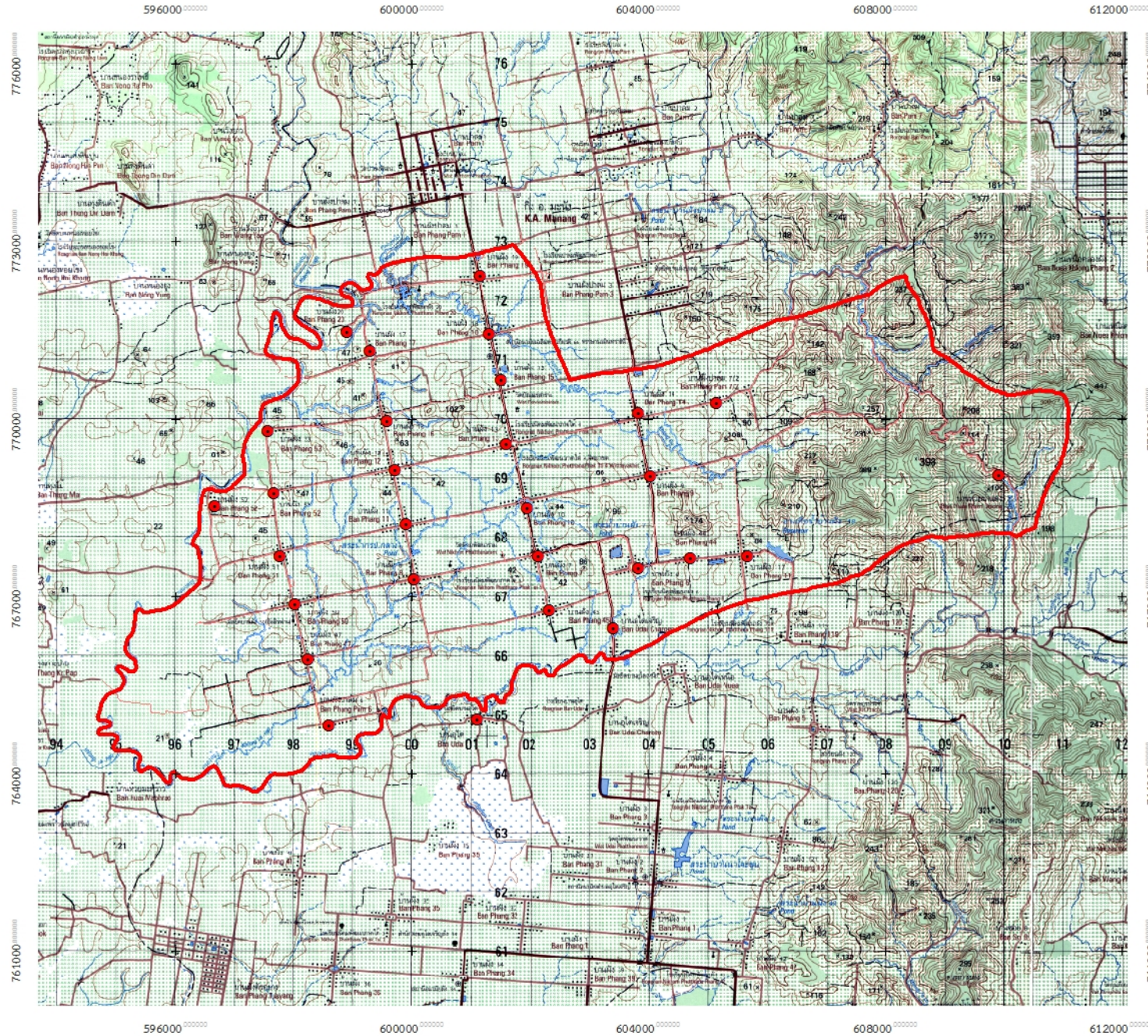
- หมู่ที่ 1 บ้านผัง 6
- หมู่ที่ 2 บ้านผัง 118
- หมู่ที่ 3 บ้านผัง 7
- หมู่ที่ 4 บ้านผัง 8
- หมู่ที่ 5 บ้านผัง 50
- หมู่ที่ 6 บ้านวังพระเคียน
- หมู่ที่ 7 บ้านผัง 13
- หมู่ที่ 8 บ้านผัง 20
- หมู่ที่ 9 บ้านก้าวหน้าพัฒนา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพ อำเภอชะงาย จังหวัดสตูล (2561)

2.3 สภาพภูมิประเทศ

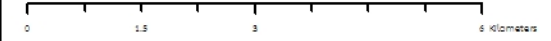
ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอชะงาย จังหวัดสตูล เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดในทิศตะวันตกทอดยาวถึงตอนกลางของพื้นที่ตำบล และเมื่อค่อนไปทางแนวตะวันออกเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา สำหรับพื้นที่ราบเรียบถึงพื้นที่ราบเรียบเล็กน้อยนั้นไม่ปรากฏในพื้นที่ตำบลนี้ (ภาพที่ 2-2 และภาพที่ 2-3)

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

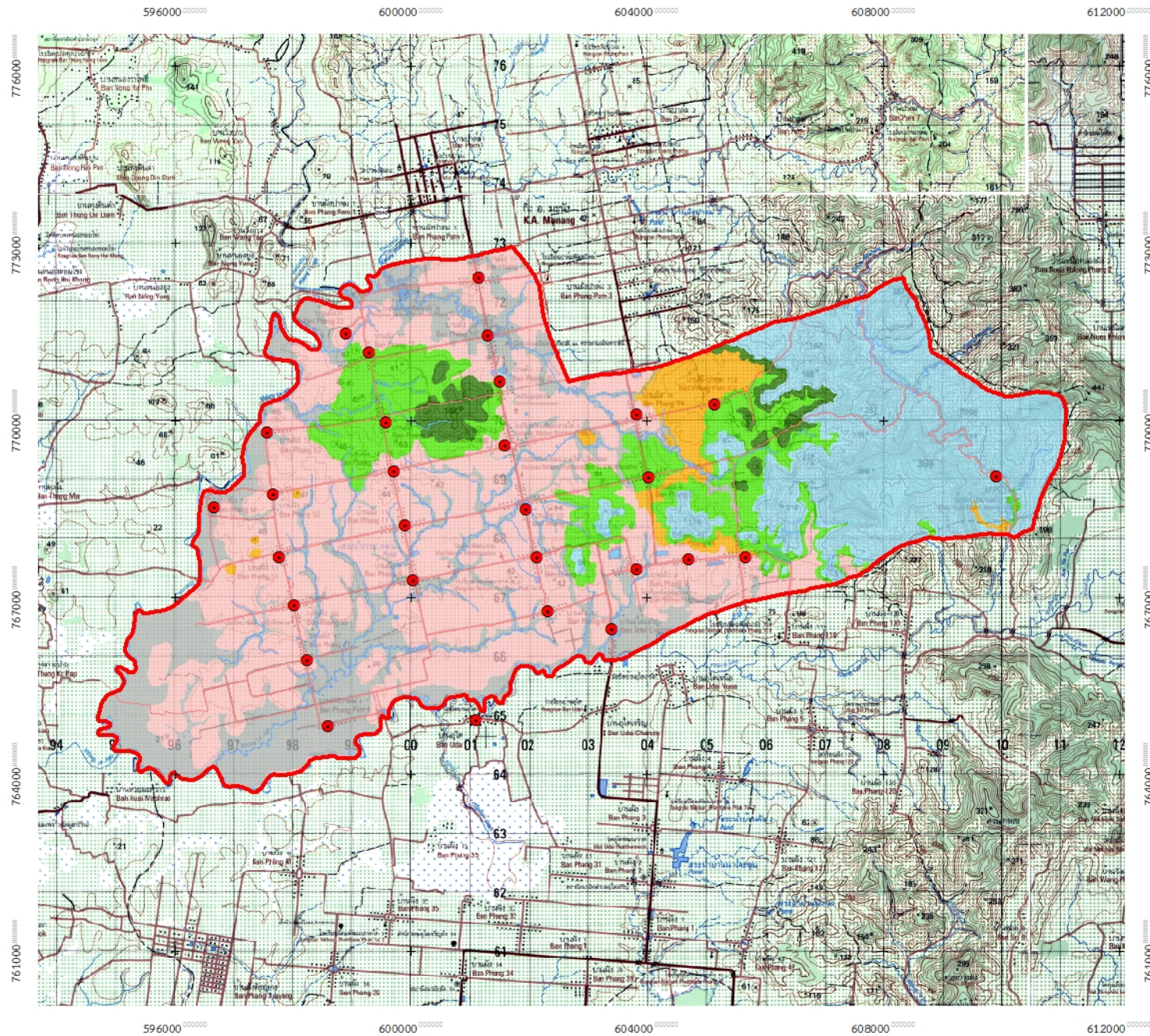
- บ้านและสถานี
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

แผนที่ความลาดชัน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา

หน่วยแผนที่ ระดับลาดชัน (%)

A	0-2
B	2-5
C	5-12
D	12-20
E	20-35
F	35-50
W	แหล่งน้ำ

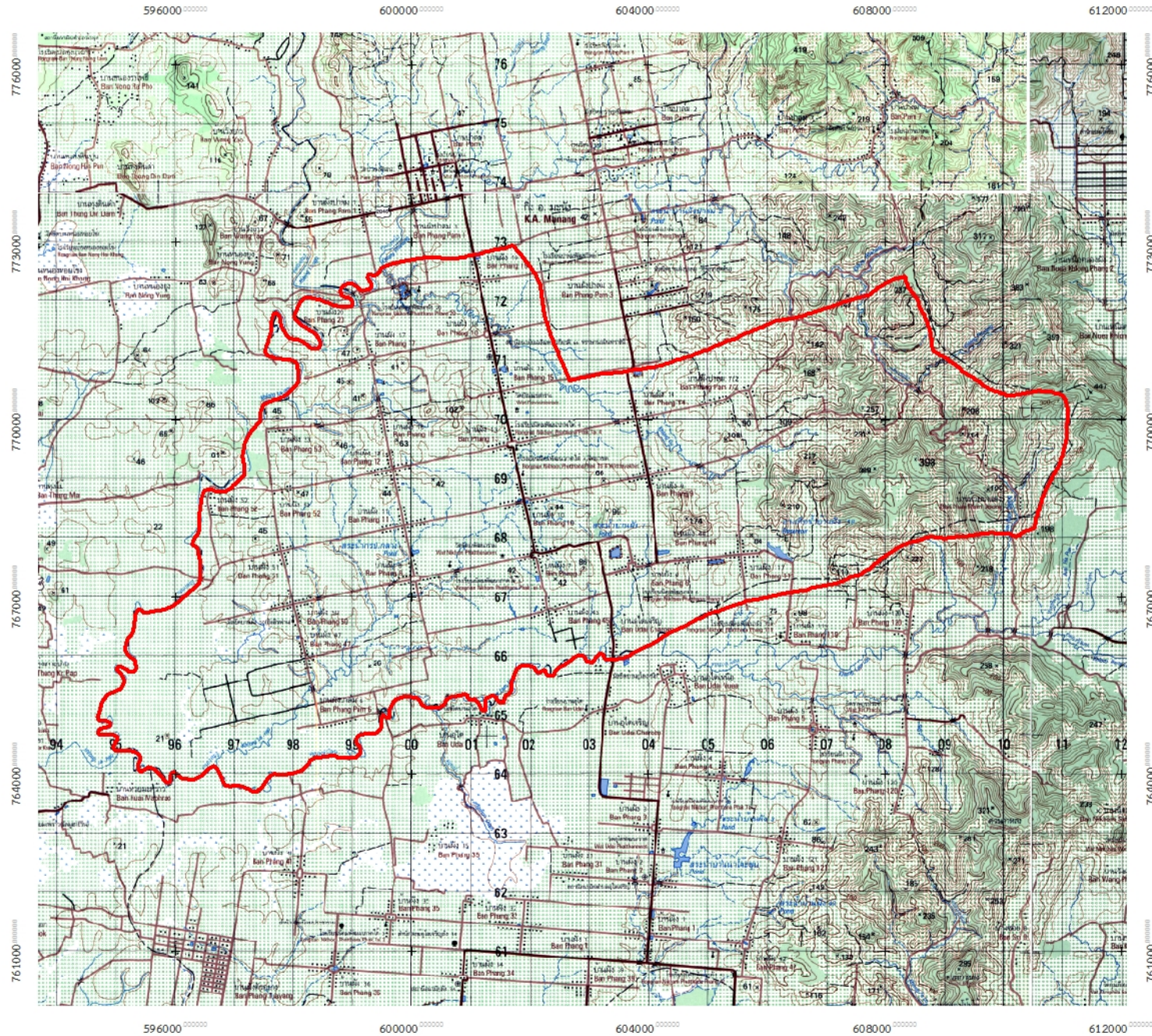

0 1.5 3 4.5 kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

แผนที่สภาพภูมิประเทศ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

 ตำบลนิคมพัฒนา

0 1.5 3 4.5 6 kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

2.4 สภาพภูมิอากาศ

2.4.1 ฤดูกาล

ใช้ข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2533-2562) ของสถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล (ตารางที่ 2-1) พบว่าตำบลนิคมพัฒนามีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดพามาจากอ่าวไทยมหาสมุทรอินเดียและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดผ่านอ่าวไทย ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดสตูล ปี 2533-2562

เดือน	อุณหภูมิ (C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ* (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	23.7	32.8	27.7	71.0	43.5	5.8	88.0	40.5
ก.พ.	23.5	34.3	28.2	69.0	45.1	4.8	83.7	41.8
มี.ค.	23.7	34.9	28.5	73.0	136.9	10.9	82.8	106.9
เม.ย.	24.4	34.2	28.5	79.0	207.3	15.5	72.3	138.5
พ.ค.	24.6	33.2	28.3	82.0	225.7	17.5	71.0	144.2
มิ.ย.	24.3	32.6	27.9	82.0	185.8	15.4	67.8	130.6
ก.ค.	24.0	32.1	27.6	82.0	227.9	17.0	70.4	144.8
ส.ค.	23.9	32.0	27.5	83.0	275.2	18.6	71.9	152.5
ก.ย.	23.8	31.6	27.1	84.0	322.4	19.8	68.7	157.2
ต.ค.	23.7	31.7	26.9	85.0	339.6	23.4	67.6	159.0
พ.ย.	23.8	31.9	27.2	82.0	213.0	19.0	65.4	140.4
ธ.ค.	23.6	31.7	27.2	77.0	113.7	13.1	74.1	93.0
เฉลี่ย	23.9	32.8	27.7	79.1	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,336.1	180.8	883.7	1,449.4

หมายเหตุ : จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

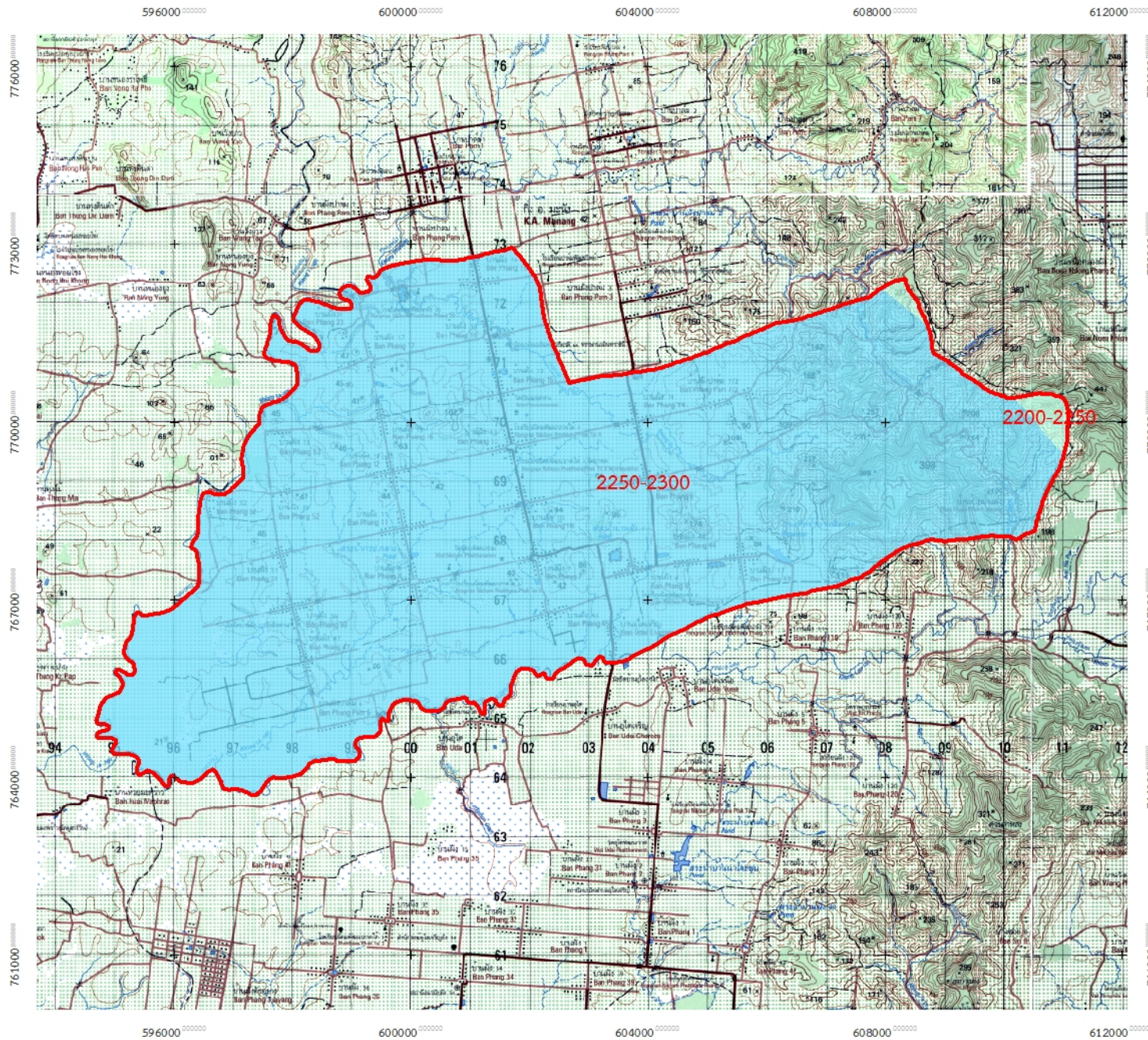
2.4.2 อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนมีนาคมและเมษายน 28.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนตุลาคม 26.9 องศาเซลเซียส

2.4.3 ฝน

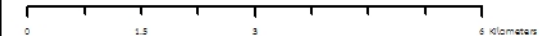
ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 2,336.1 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนตุลาคม 339.6 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนมกราคม 43.5 มิลลิเมตร ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน และเส้นชั้นน้ำฝนในพื้นที่มีปริมาณ 2,250 - 2,300 มิลลิเมตร/ ปี (ภาพที่ 2-4)

แผนที่เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- ปริมาณช่วงน้ำฝน 2,200 - 2,250 มิลลิเมตร
- ปริมาณช่วงน้ำฝน 2,250 - 2,300 มิลลิเมตร

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

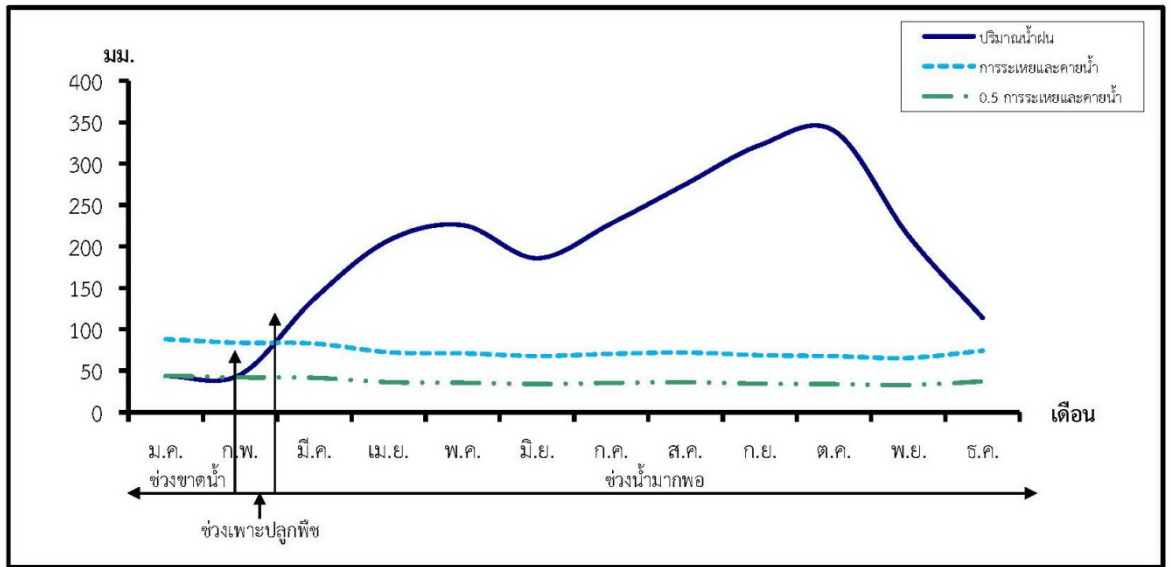
ภาพที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

2.4.4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูก ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration: ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8 โดยพิจารณาจากระยะเวลาช่วงที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืชของตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (ภาพที่ 2-5) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก จะอยู่ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ และช่วงเดือนมีนาคมเนื่องจากดินยังคงมีความชื้นหลงเหลืออยู่ พอเพียงพอสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุหลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้าง แต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก แบ่งเป็นช่วงขาดน้ำ มีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อยหรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชจะอยู่ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี ช่วงน้ำมากเกินไปอยู่ในช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงสิ้นเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมาก บริเวณที่ลุ่มหรือบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ อาจเกิดน้ำท่วมซึ่งส่งผลเสียหายกับผลผลิตได้

ภาพที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดินปี 2561 มาตรฐาน 1:4,000 โดยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกสภาพการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 2-2 และภาพที่ 2-5) สรุปได้ดังนี้

2.5.1 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 46,544 ไร่ หรือร้อยละ 92.48 ประกอบด้วย นาข้าว (A1) พืชไร่ (A2) ไม้ยืนต้นผสม (A3) ไม้ผลผสม (A4) และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) สภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตรมีความเปลี่ยนแปลงไปตามราคาต่อหน่วยผลิตตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2.5.2 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 545 ไร่ หรือร้อยละ 1.08 ประกอบด้วย ป่าดิบสมบูรณ์ (F1) เกษตรกรส่วนใหญ่หลายรายยังมีแนวคิดในการเพิ่มปริมาณผลผลิตโดยการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หวงห้ามประเภทต่างๆ เมื่อพื้นที่เท่าเดิม มีป่าไม้ลดลงก็ต้องมีพื้นที่เกษตรแบบ ผิดกฎหมาย ตัดฟันแผ้วถางป่าไม้ เผาทำลาย ทำให้พื้นที่ป่าต้นน้ำมีพื้นที่น้อยลง พื้นที่ปลูกข้าวก็มีจำกัดและมีแนวโน้มลดลงจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินทางการเกษตร

2.5.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ประกอบด้วย พุ่หญ้า ไม้ละเมาะ (M1)

2.5.4 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 2,528 ไร่ หรือร้อยละ 5.02 ประกอบด้วย หมู่บ้าน (U2) สถานที่ราชการ (U3) สถานีนครนาค (U4) โรงงานอุตสาหกรรม (U5) และพื้นที่อื่นๆ (U6) พื้นที่เหล่านี้บางส่วนขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจแบบไม่มีทิศทางทำให้บางครั้งพื้นที่ที่มีความเหมาะสมประเภทหนึ่ง ไม่ได้ใช้ให้เกิดความเหมาะสมตามศักยภาพ

2.5.5 พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่ 561 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (W1) และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

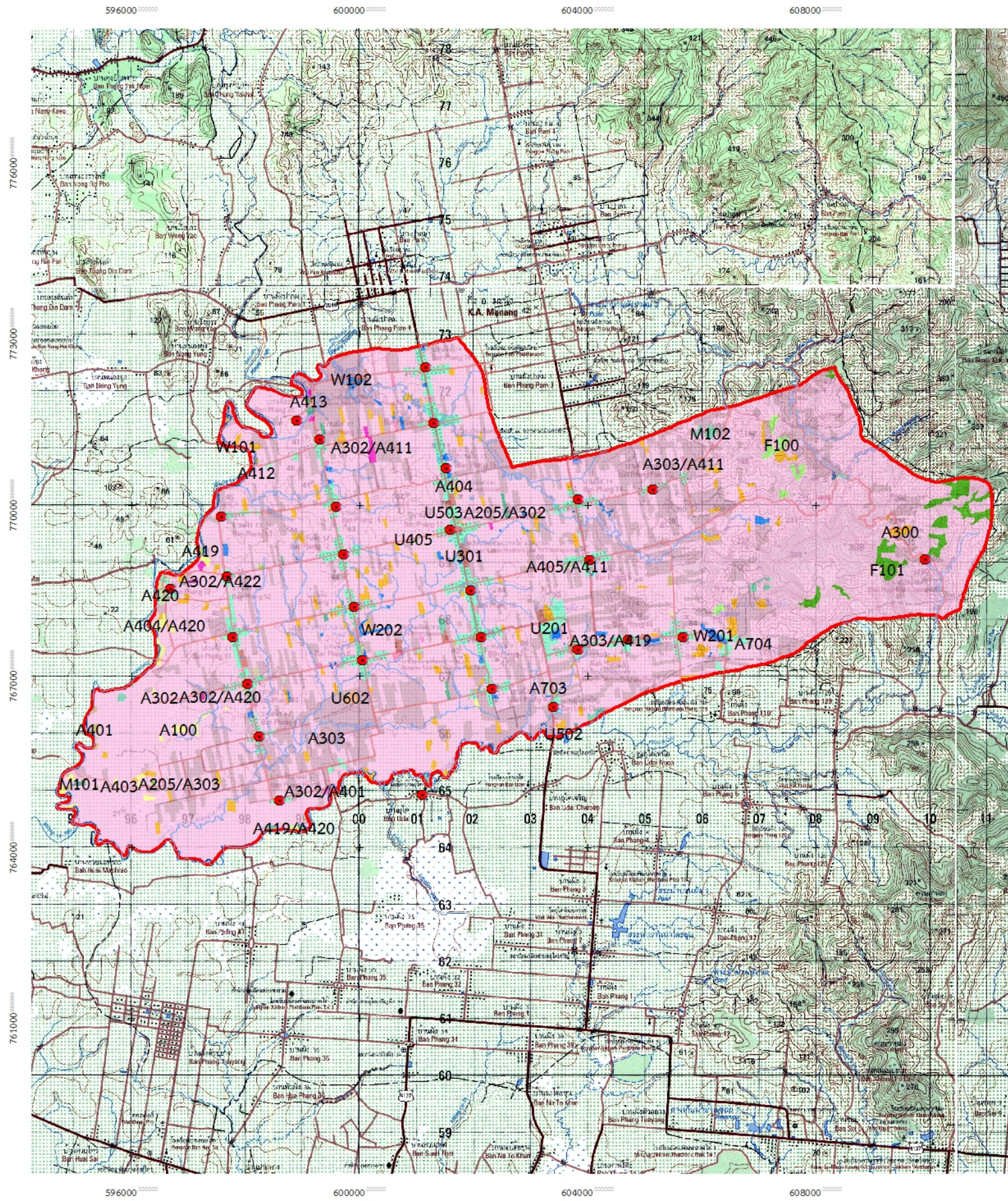
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
A	1. พื้นที่เกษตรกรรม	46,544	92.48
A100	นาไร่	118	0.23
A203	อ้อย	3	0.01
A205/A302	สับปะรด/ ยางพารา	59	0.12
A205/A303	สับปะรด/ ปาล์มน้ำมัน	4	0.01
A300	ไม้ยืนต้นไร่	1,013	2.01
A302	ยางพารา	32,998	65.57
A302/A401	ยางพารา/ ไม้ผลผสม	11	0.02
A302/A411	ยางพารา/ กล้วย	62	0.12
A302/A420	ยางพารา/ ลองกอง	4	0.01
A302/A422	ยางพารา/ มะนาว	6	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	11,861	23.57
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/ กล้วย	74	0.15
A303/A419	ปาล์มน้ำมัน/ มังคุด	3	0.01
A400	ไม้ผลไร่	4	0.01
A401	ไม้ผลผสม	78	0.15
A403	ทุเรียน	4	0.01
A404	เงาะ	70	0.14
A404/A419	เงาะ/ มังคุด	2	0.004
A404/A420	เงาะ/ ลองกอง	52	0.10
A405/A411	มะพร้าว/ กล้วย	3	0.01
A412	มะขาม	3	0.01
A413	ลำไย	10	0.02
A419	มังคุด	14	0.03
A419/A420	มังคุด/ ลองกอง	10	0.02
A420	ลองกอง	48	0.10
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	19	0.04
F	2. พื้นที่ป่าไม้	545	1.08
F100	ป่าดิบพรุสภาพฟื้นฟู	112	0.22
F101	ป่าดิบสมบูรณ์	433	0.86
M	3. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	150	0.30
M101	ทุ่งหญ้า	15	0.03
M102	ไม้ละเมาะ	144	0.30

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
U	4. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,528	5.02
U201	หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ	2,203	2528
U301	สถานที่ราชการ	153	0.30
U405	ถนน	133	0.26
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	6	0.01
U503	ลานตาก และลานรับซื้อผลผลิต	4	0.01
U602	สนามกอล์ฟ	4	0.01
W	5. พื้นที่น้ำ	561	1.11
W101	แม่น้ำ ลำคลอง	295	0.59
W102	บึง	32	0.06
W201	อ่างเก็บน้ำ	34	0.07
	รวม	50,328	100.00

ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561

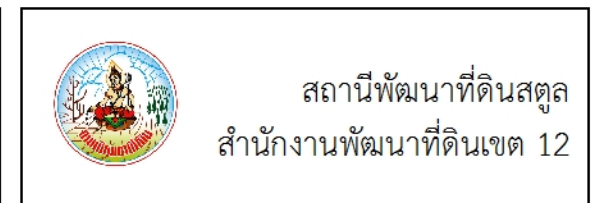
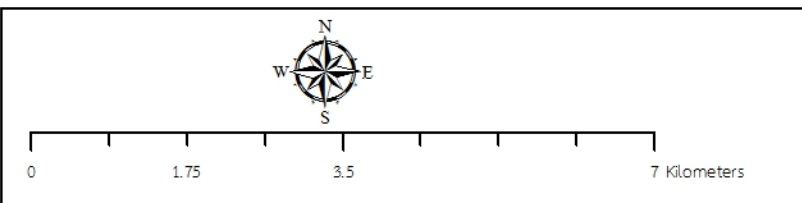
แผนที่การใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

	บ้านและสถานที่		ถนน
	ตำบลนิคมพัฒนา		ทางน้ำ
หน่วยแผนที่ ประเภทการใช้		หน่วยแผนที่ ประเภทการใช้	
	A100		A404
	A203		A404/A419
	A205/A302		A404/A420
	A205/A303		A405/A411
	A300		A412
	A302		A413
	A302/A401		A419
	A302/A411		A419/A420
	A302/A420		A420
	A302/A422		A703
	A303		A704
	A303/A411		F100
	A303/A419		F101
	A400		M101
	A401		M102
	A403		U201
			U301
			U405
			U502
			U503
			U602
			W101
			W102
			W201
			W202

ภาพที่ 2-6 การใช้ที่ดิน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา มีประชากรรวม 7,744 คน แยกเป็นชาย 3,883 คน คิดเป็นร้อยละ 50.14 เป็นหญิง 3,861 คน คิดเป็นร้อยละ 49.86 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีความหนาแน่นเฉลี่ย 147.85 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,449 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 895 ครัวเรือน หรือร้อยละ 36.55 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,554 ครัวเรือน หรือร้อยละ 63.45 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

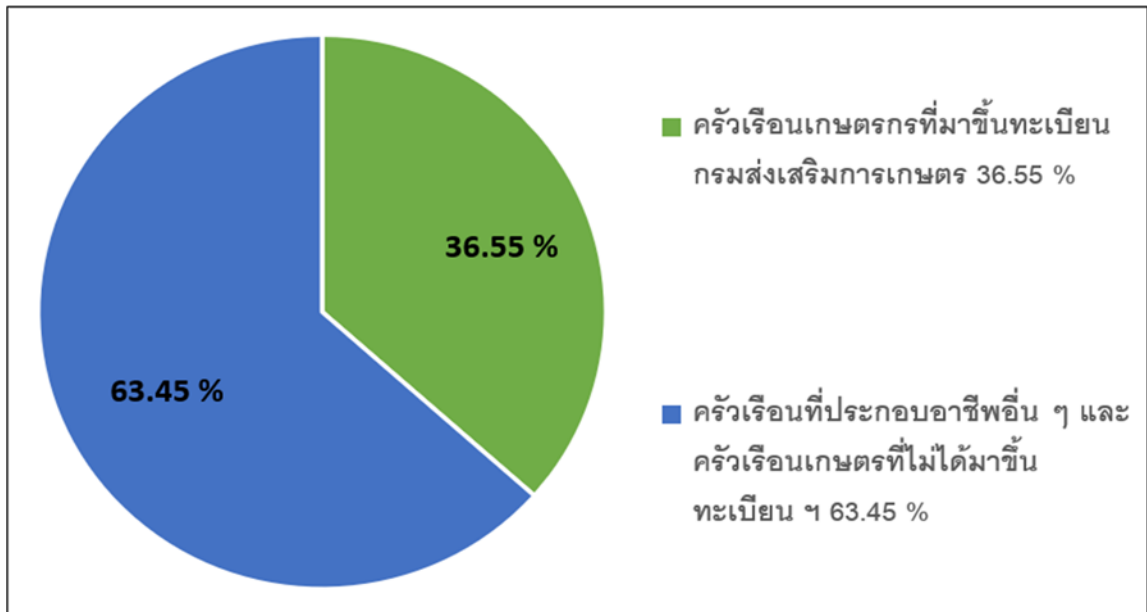
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (รวม)		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ 1 บ้านผัง 6	163	248	240	488
หมู่ 2 บ้านผัง 118	200	304	303	607
หมู่ 3 บ้านผัง 7	415	573	535	1,108
หมู่ 4 บ้านผัง 8	266	444	438	882
หมู่ 5 บ้านผัง 50	272	457	463	920
หมู่ 6 บ้านวังพระเคียน	195	366	359	725
หมู่ 7 บ้านผัง 13	349	478	539	1,017
หมู่ 8 บ้านผัง 20	310	508	479	987
หมู่ 9 บ้านก้าวหน้าพัฒนา	330	505	505	1,010
	2,449	3,883	3,861	7,744

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลนิคมพัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2563

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (หลังคาเรือน)	2,449	100.00
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (หลังคาเรือน)	895	36.55
จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร (หลังคาเรือน)	1,554	63.45

ภาพที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

2) สภาพทั่วไป จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2562 สภาพทั่วไปของตำบลมะนัง ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลมะนัง มีถนนลาดยาง จำนวน 20 สาย ระยะทางรวม 54.735 กิโลเมตร ถนนลูกรัง, หินผุ จำนวน 56 สาย ระยะทางรวม 67.052 กิโลเมตร ถนนคอนกรีต จำนวน 11 สาย ระยะทางรวม 4.011 กิโลเมตร มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 19 จุด ตำบลนิคมพัฒนามีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 25 แห่ง มีบ่อบาดาล จำนวน 62 แห่ง มีฝายเก็บน้ำ จำนวน 2 แห่ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียน จำนวน 4 แห่ง ศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 1 แห่ง ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 แห่ง โรงเรียนสังกัดเอกชน จำนวน 1 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง วัด จำนวน 3 แห่ง มัสยิด จำนวน 1 แห่ง บัณนาซ๊ะห์ จำนวน 2 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่เทศบาลตำบลนิคมพัฒนา มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น มีจุดท่องเที่ยวแก่งลำคลองละงู ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวชมธรรมชาติในหมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง มีวิหารจุดความรามเทพที่วัดนิคมพัฒนารามเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสักการะและเยี่ยมชม ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

7) หมอдинอาสา ในตำบลนิคมพัฒนา มีจำนวน 10 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563) คือ

7.1 นายกิตติโชติ ชนะหลวง	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.2 นายอมร ศุภรัตน์	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.3 นายโยพิน ไชยนะ	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.4 นายสมนึก อ่อนมาก	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.5 นายละออ ยืนยง	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.6 นายชัยรัตน์ แก้วพิทักษ์	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.7 นางวันนา จันทรัก	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.8 นายสุธา อินยอด	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.9 นายวิจิต ชูน้อย	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.10 นายวิจิตร พรหมชูแก้ว	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน

8) การถือครองที่ดิน ปี 2563

ปี 2562 ประชากรตำบลนิคมพัฒนา จำนวน 7,744 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 6.50 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลนิคมพัฒนา ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน รองลงมาเป็นผลไม้ คือ เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพค้าขาย พนักงาน-รับราชการ ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท ประมง พนักงาน-รัฐวิสาหกิจ ปศุสัตว์ และอาชีพอื่น ๆ

9.1) การประกอบอาชีพ

เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง ส่วนอาชีพอื่นๆ จะมีอาชีพประมง ปศุสัตว์ การบริการ และมีกลุ่มอาชีพสำคัญๆ อยู่ในตำบล

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา มีจำนวน 910 ครัวเรือน 16,840 ไร่ การทำสวนปาล์มน้ำมัน มีจำนวน 183 ครัวเรือน พื้นที่ 2,126 ไร่ การทำสวนเงาะ มีจำนวน 96 ครัวเรือน พื้นที่ 97 ไร่ การทำสวนทุเรียน 76 ครัวเรือน พื้นที่ 114 ไร่ การทำสวนมังคุด 156 ครัวเรือน พื้นที่ 194 ไร่ การทำสวนลองกอง 220 ครัวเรือน พื้นที่ 526 ไร่

9.1.2) การประมง มีการเลี้ยงปลาน้ำจืดเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บางส่วนที่เหลือก็นำไปขายเป็นรายได้

9.1.3) การปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์ประเภท โค แพะ แกะ เป็ด โดยเลี้ยงตามครัวเรือนใหญ่ ส่วนที่เลี้ยงเป็นอาชีพคือฟาร์มหมู มีจำนวน 18 แห่ง มีฟาร์มไก่ จำนวน 7 แห่ง และมีฟาร์มนกกระทา จำนวน 1 แห่ง

9.1.4) การบริการ มีรีสอร์ทที่พัก จำนวน 2 แห่ง ไร่บริการนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง โดยตั้งอยู่ในหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 8 ตำบลนิคมพัฒนา และมีสถานบริการน้ำมัน จำนวน 1 แห่ง

9.2) ด้านแรงงาน แรงงานในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานท้องถิ่น ส่วนมากเป็นงานก่อสร้าง และแรงงานด้านการเกษตร

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
คลองมะนัง	1
คลองลำโลน	1
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง	
ฝายเก็บน้ำหมู่ที่ 2	1
ฝายเก็บน้ำหมู่ที่ 9	1
แหล่งน้ำทางการเกษตร	
หมู่ที่ 1 สระน้ำ	2
หมู่ที่ 2 สระน้ำ	2
หมู่ที่ 3 สระน้ำ	3
หมู่ที่ 4 สระน้ำ	2
หมู่ที่ 5 สระน้ำ	2
หมู่ที่ 6 สระน้ำ	2
หมู่ที่ 7 สระน้ำ	3
หมู่ที่ 8 สระน้ำ	3
หมู่ที่ 9 สระน้ำ	4
ระบบประปาหมู่บ้าน	25
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียน	4
โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ)	2
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3
โรงเรียนสังกัดเอกชน	1
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด	8
สำนักสงฆ์	3
มัสยิด	7
บ่อน้ำชะห้	2
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
จุดล่องแก่งลำคลองละงู	1
วิหารจตุคามรามเทพ	1

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2563) องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา (2563)

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร แหล่งน้ำทางการเกษตร ในพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนาส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง จึงทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำสำหรับการเกษตร เมื่อเข้าหน้าฝน น้ำฝนที่ตกลงมาจะไหลลงเบื้องล่างออกสู่ทะเลอย่างรวดเร็ว เมื่อถึงหน้าแล้งพื้นที่จึงไม่มีแหล่งเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ เนื่องจากประชากรมีเพิ่มมากขึ้น การเปิดพื้นที่ทำกินจึงมากด้วย ป่าก็ถูกทำลายเพื่อมาเป็นที่ทำกิน ทำให้น้ำตามธรรมชาติหดหาย ลำคลองต้นเงินฝนก็ไม่แตกต้งตามฤดูกาล ทำให้น้ำตามธรรมชาติไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้เพื่อการเกษตร จึงมีแหล่งน้ำจากสระน้ำและลำคลองในหมู่บ้านที่สามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรได้ ดังนี้คือ

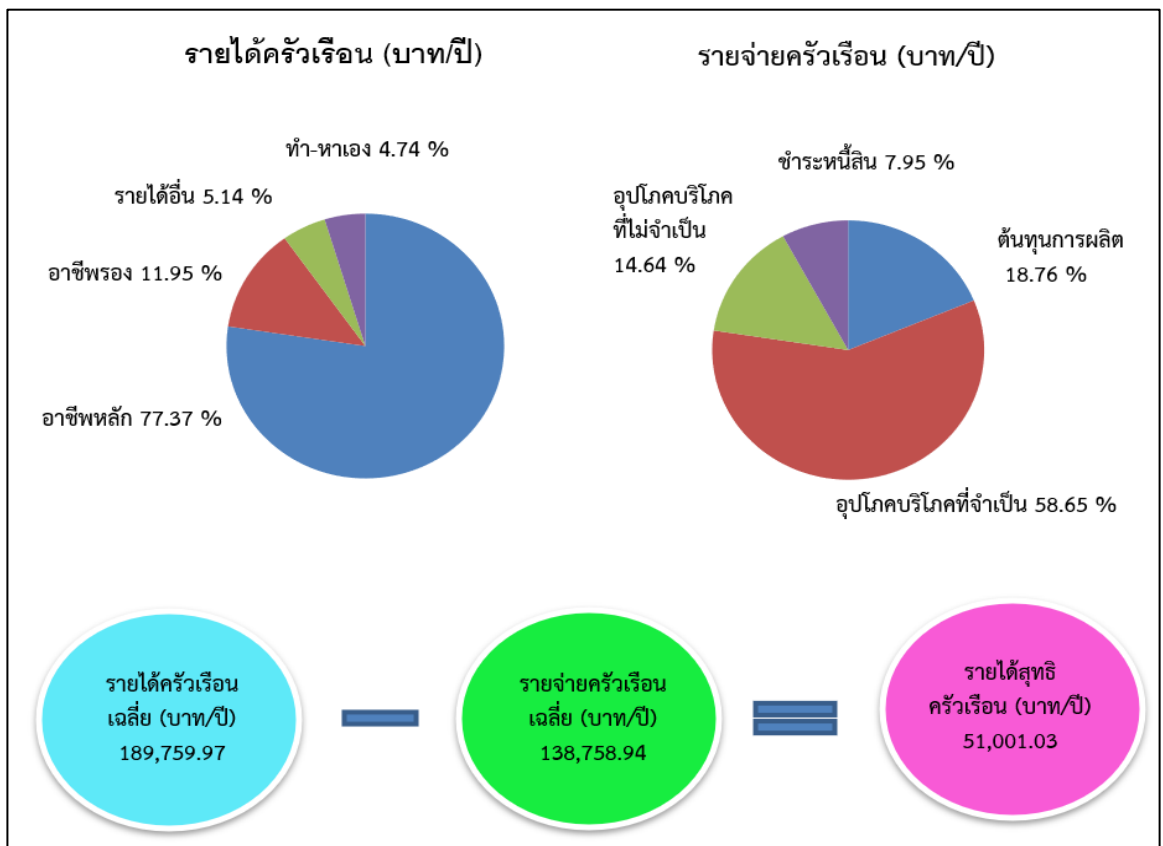
- หมู่ที่ 1 มีสระน้ำ จำนวน 2 แห่ง
- หมู่ที่ 2 มีสระน้ำ จำนวน 2 แห่ง
- หมู่ที่ 3 มีสระน้ำ จำนวน 3 แห่ง
- หมู่ที่ 4 มีสระน้ำ จำนวน 2 แห่ง
- หมู่ที่ 5 มีสระน้ำ จำนวน 2 แห่ง ลำคลอง 1 แห่ง
- หมู่ที่ 6 มีสระน้ำ จำนวน 2 แห่ง ลำคลอง 1 แห่ง
- หมู่ที่ 7 มีสระน้ำ จำนวน 3 แห่ง ลำคลอง 1 แห่ง
- หมู่ที่ 8 มีสระน้ำ จำนวน 3 แห่ง ลำคลอง 1 แห่ง
- หมู่ที่ 9 มีสระน้ำ จำนวน 4 แห่ง

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 189,759.97 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 57,507.90 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 138,758.94 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 42,051.73 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 51,001.03 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 15,456.17 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และภาพที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ครัวเรือน (บาท/ ปี)				รายได้ครัวเรือน บาท/ ปี	รายได้บุคคล บาท/ ปี
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	หา-ทำเอง		
หมู่ 1 บ้านฝั่ง 6	129,633.03	19,963.30	5,377.98	8,477.06	163,451.38	47,893.01
หมู่ 2 บ้านฝั่ง 118	125,217.39	17,397.52	9,257.14	7,652.17	159,524.22	54,184.39
หมู่ 3 บ้านฝั่ง 7	168,240.38	32,293.27	11,339.42	2,836.54	214,709.62	60,761.36
หมู่ 4 บ้านฝั่ง 8	152,575.76	55,611.11	26,500.00	6,815.66	241,502.53	80,365.55
หมู่ 5 บ้านฝั่ง 50	125,198.28	14,025.86	6,144.40	19,478.45	164,846.98	56,491.14
หมู่ 6 บ้านวังพระเคียน	173,283.54	18,537.80	5,944.21	8,474.39	206,239.94	52,196.53
หมู่ 7 บ้านฝั่ง 13	122,008.10	18,882.59	6,360.32	8,969.64	156,220.65	61,151.35
หมู่ 8 บ้านฝั่ง 20	157,082.97	19,704.37	6,972.49	7,561.53	191,321.35	52,220.01
หมู่ 9 บ้านก้าวหน้าพัฒนา	164,615.19	21,134.60	9,091.98	8,862.45	203,704.22	52,533.08
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่	146,823.70	24,192.94	9,750.73	8,992.60	189,759.97	57,507.90

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2563)

ภาพที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าควนกาหลง-ป่าเขาใคร ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และภาพที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

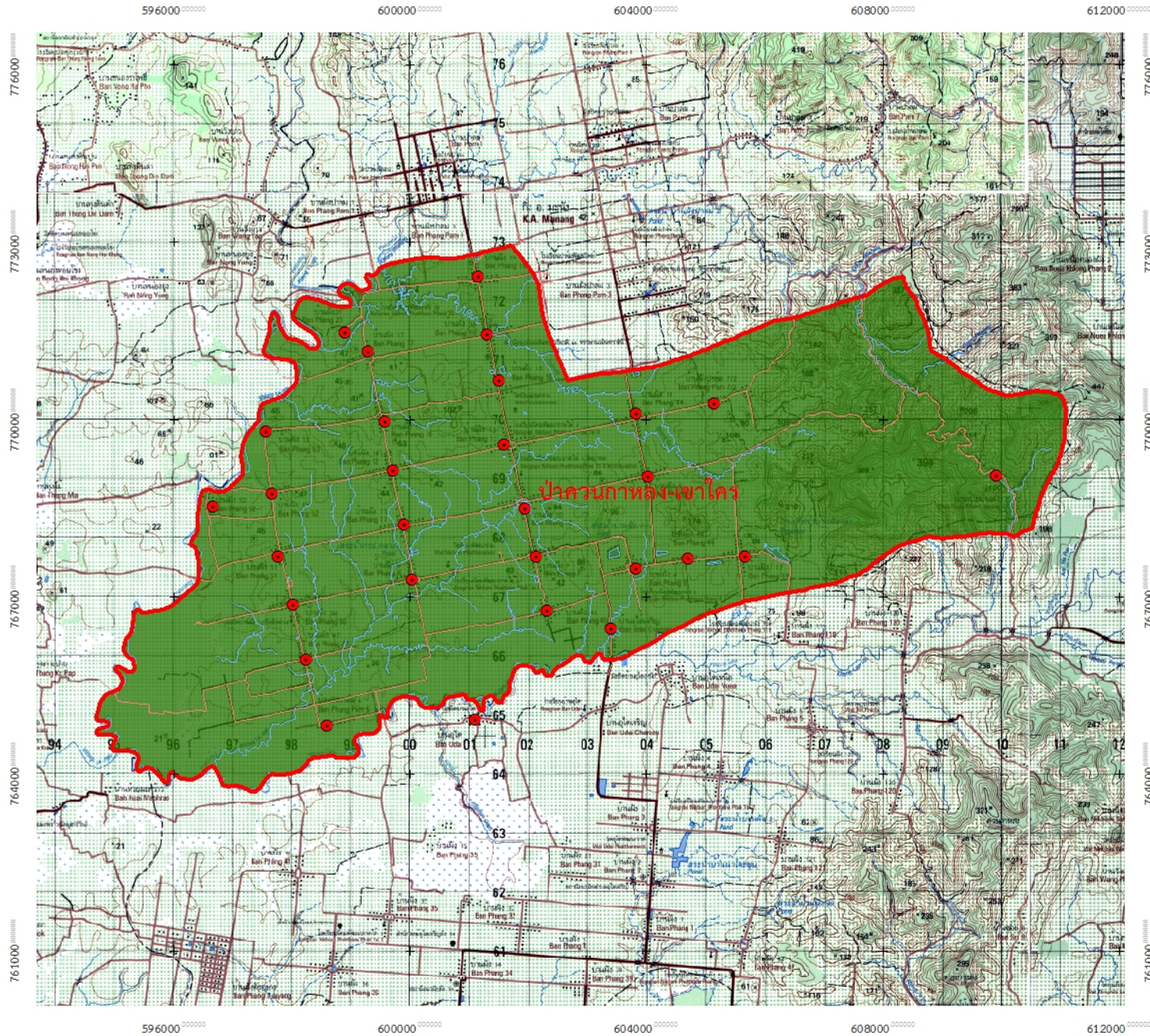
หน่วยแผนที่	ราชกิจจานุเบกษา	ไร่	ร้อยละ
ป่าสงวนแห่งชาติ			100.00
ป่าควนกาหลง – ป่าเขาใคร	มติ 9 ก.พ.2514 รายงาน 12/2513	50,328	100.00

2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) ดังรายละเอียดในภาพที่ 3-2

- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 5,353 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 9,763 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 20,538 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 16,062 ไร่

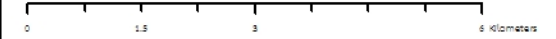
ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

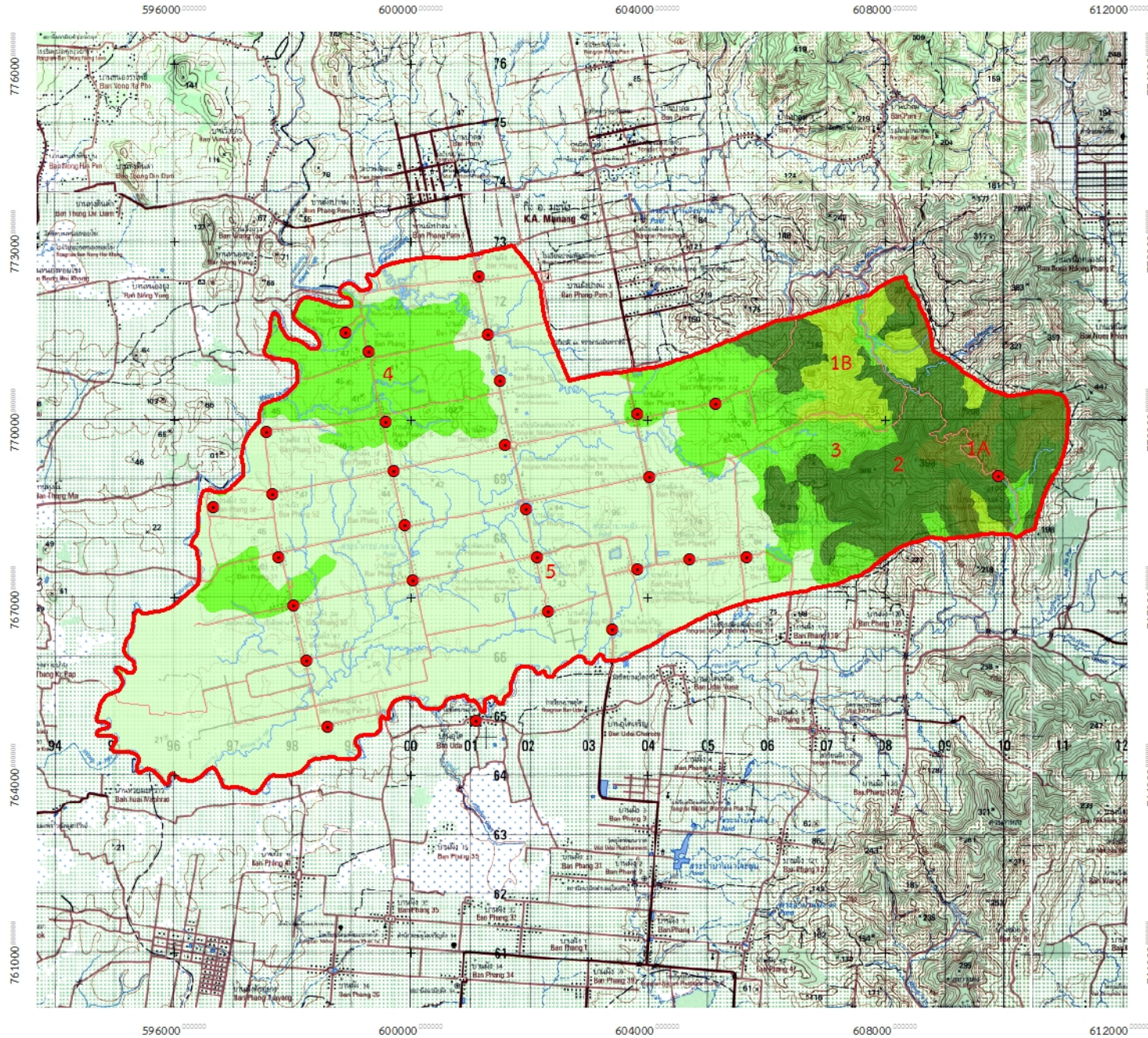
- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- ป่าควนกาหลง-ป่าเขาใคร

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

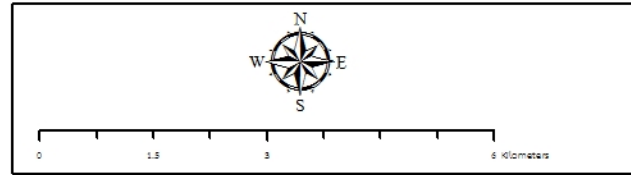
ภาพที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

แผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- 1A ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1A
- 1B ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1B
- 2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 2
- 3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3
- 4 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 4
- 5 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 5

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองคู คลองพั่น คลองลำโลน คลองละงู และห้วยน้ำแดง
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ สระเก็บน้ำกรป.กลาง สระน้ำบ้านฝาง 7 และอ่างเก็บน้ำบ้านฝาง

118

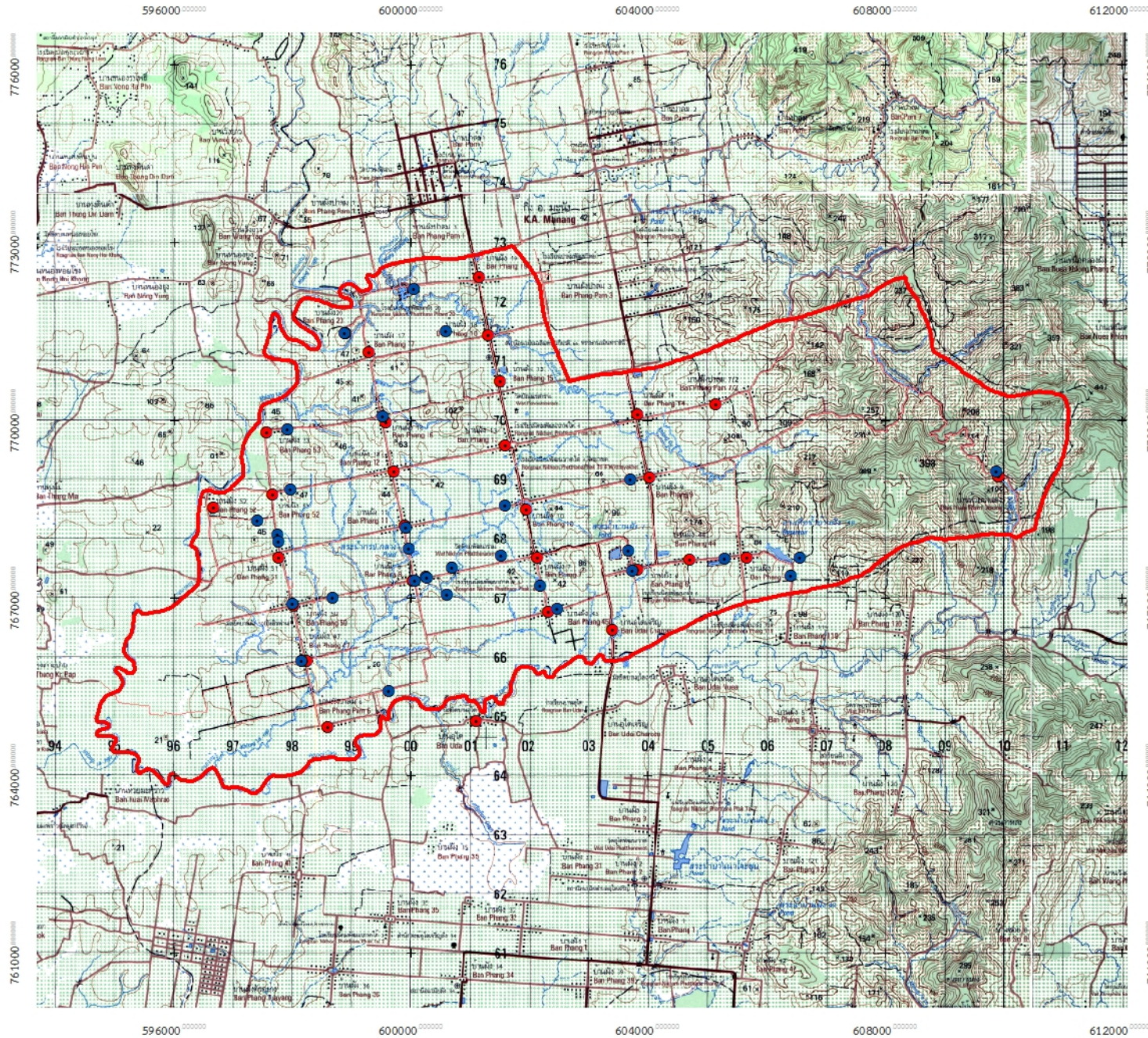
3.2.2) บ่อบาดาล ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 31 บ่อ ดังตารางที่ 3-2 และภาพที่ 3-3

ตารางที่ 3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Lat	Long				
1	6.95600317	99.93880325	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	3
2	6.94518637	99.93848308	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	78	5
3	6.94386362	99.95320726	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	33	5
4	6.94123851	99.96323095	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	14
5	6.94395802	99.96466661	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	36	4
6	6.94433802	99.91906582	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	96	3
7	6.95202492	99.91964195	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	90	5
8	6.93630795	99.92752236	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	5
9	6.93984046	99.92492245	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	2
10	6.93851119	99.9107362	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	55	9
11	6.94545959	99.90494747	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	2
12	6.94116753	99.90748275	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	50	6
13	6.94097707	99.90775393	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	3
14	6.94051951	99.90580698	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	102	2
15	6.94252556	99.9115133	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	8
16	6.94874383	99.90442875	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	6
17	6.92844115	99.88855017	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	5
18	6.93798344	99.89335631	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	6
19	6.9371357	99.88721779	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	6
20	6.92381236	99.90181969	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	6
21	6.96380127	99.88642596	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	84	7
22	6.94767718	99.88492934	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	6
23	6.946673	99.88503609	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	4
24	6.95462884	99.88696091	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	4
25	6.94988095	99.8817744	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	90	3
26	6.95707377	99.9947449	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	40	9
27	6.97847336	99.89525237	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	72	6
28	6.96563701	99.900967	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	5
29	6.98509223	99.90572048	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	86	5
30	6.97867891	99.91073216	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	3
31	6.94201045	99.93911039	อุบโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	3

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- บ่อบาดาล

0 1.5 3 4.5 6 kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-3 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

3.2.3) คุณภาพน้ำใต้ดิน พิจารณาจากอัตราการให้น้ำ (yield) และปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า (Tds) เพื่อหาเนื้อที่ที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำและการพัฒนาน้ำใต้ดินให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจพบว่ามีพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำในช่วง <5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีเนื้อที่มากที่สุด จำนวน 40,364 ไร่ หรือร้อยละ 80.20 ของเนื้อที่ตำบล และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า <500 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื้อที่ 50,328 ไร่ หรือร้อยละ 100.00 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งสามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรมากกว่าการใช้เพื่ออุปโภค หากนำมาบริโภคต้องผ่านการตรวจสอบอย่างละเอียดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) รายละเอียดดังตารางที่ 3-3 และภาพที่ 3-4

ตารางที่ 3-3 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

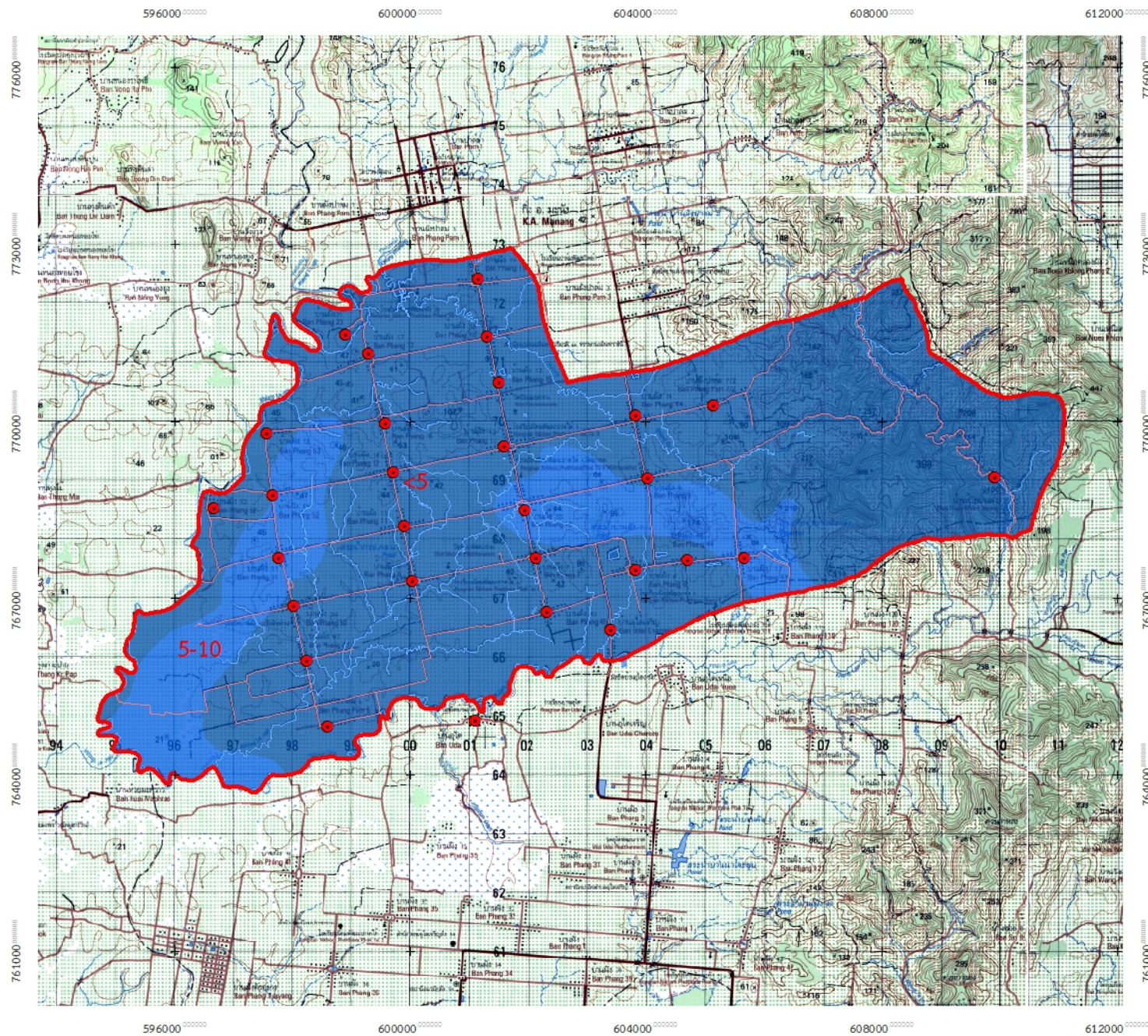
อัตราการให้น้ำ (ลบ.ม./ชม.)	ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำ (Tds)	ไร่	ร้อยละ
Yield <5, Tds <500	<500	40,364	80.20
Yield 5-10, Tds <500	<500	9,964	19.80
รวม		50,328	100.00

หมายเหตุ : Yield คือ อัตราการให้น้ำ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

: Tds (Total dissolved solid) คือ ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า มีหน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อลิตร

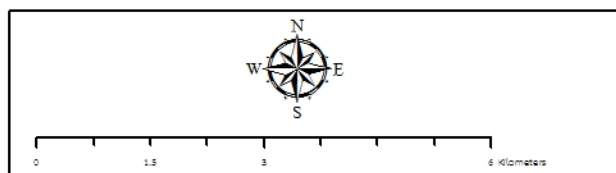
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่อุทกธรณีวิทยาตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- อัตราการให้น้ำ 5-10 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ <5 ลบ.ม.

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-4 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาล ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล รายละเอียดดังตารางที่ 3-4 ตารางที่ 3-5 ภาพที่ 3-5 และภาพที่ 3-6 ประกอบด้วย

- 1) ชุดดินห้วยยอด (Ho) สภาพพื้นที่เป็นที่ลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE : ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนดินร่วนปนกรวดมาก 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 651 ไร่ หรือร้อยละ 1.31 ของพื้นที่ตำบล
- 2) ชุดดินห้วยยอด (Ho-Klt) สภาพพื้นที่เป็นที่ลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclD : ชุดดินห้วยยอด และคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,728 ไร่ หรือร้อยละ 11.38 ของพื้นที่ตำบล
 - หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclD : ชุดดินห้วยยอด และคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 588 ไร่ หรือร้อยละ 1.17 ของพื้นที่ตำบล
 - หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclE : ชุดดินห้วยยอด และคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 508 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของพื้นที่ตำบล
- 3) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Kkl-sIA : ชุดดินควนกาหลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล
- 4) ชุดดินเขาขาด (Kkt) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clB : ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 19,847 ไร่ หรือร้อยละ 39.49 ของพื้นที่ตำบล
- 5) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC : ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,746 ไร่ หรือร้อยละ 3.47 ของพื้นที่ตำบล
 - หน่วยแผนที่ดิน Klt-clD : ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 124 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของพื้นที่ตำบล
- 6) ชุดดินลำภูรา (LI) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน LI-sicLB : ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,433 ไร่ หรือร้อยละ 8.81 ของพื้นที่ตำบล
- 7) ดินคล้ายชุดดินนาท่าม (Ntm-d) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Ntm-d-clB : ดินคล้ายชุดดินนาท่ามที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 60 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของพื้นที่ตำบล
- 8) ชุดดินปากจั่น (Pac) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB : ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล

- 9) ชุดดินรื้อเสาะ (Ro) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำแลว คือ
 - หน่วยแผนที่ดิน Ro-siA : ชุดดินรื้อเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 302 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	ไร่	ร้อยละ
Ho-gcE	ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนดินร่วนปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	658	1.31
Ho-Klt-gcD	ชุดดินห้วยยอด และคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	5,728	11.38
Ho-Klt-gcE	ชุดดินห้วยยอด และคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	588	1.17
Kkl-slA	ชุดดินควนกาหลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	11	0.02
Kkt-clB	ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	19,874	39.49
Klt-clC	ชุดดินคลังเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,746	3.47
Klt-clD	ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	124	0.50
Ll-sicA	ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	4,433	8.81
Ntn-d-clB	ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	60	0.12
Pac-clB	ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	6	0.01
Ro-siA	ชุดดินรื้อเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	302	0.60
Wat-clA	ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,088	4.15
Wat-sicA	ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,863	7.68
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	10,487	20.84
W	แหล่งน้ำ	360	0.72
รวม		50,328	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

- 10) ชุดดินวังตง (Wat) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA : ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,088 ไร่ หรือร้อยละ 4.15 ของพื้นที่ตำบล
 - หน่วยแผนที่ดิน Wat-sicA : ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,863 ไร่ หรือร้อยละ 7.68 ของพื้นที่ตำบล
- 11) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ
- หน่วยแผนที่ดิน SC: พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 10,487 ไร่ หรือร้อยละ 20.84 ของพื้นที่ตำบล
 - หน่วยแผนที่ดิน W: พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 360 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-5 สมบัติดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	Text	Drainage	CEC	OM	P ₂ O ₅	K ₂ O	pH	Depth	Slope	ไร่	ร้อยละ
Ho-gclE	gcl	wd	<10	1.93	3.36	51.67	4.5-5.0	0-50	20-35	658	1.31
Ho-Klt-gclD	gcl	wd	<10	1.55	4.13	46.69	4.5-5.0	0-50	12-20	5,728	11.38
Ho-Klt-gclE	gcl	wd	<10	1.50	3.79	46.76	4.5-5.0	0-50	20-35	588	1.17
Kkl-slA	sl	wd	<10	1.70	4.90	35.85	5.0-5.5	>150	0-2	11	0.02
Kkt-clB	cl	mw-wd	<10	1.75	1.92	36.37	5.0-6.0	0-50	2-5	19,874	39.49
Klt-clC	cl	wd	<10	1.70	0.84	40.01	4.5-5.0	0-50	5-12	1,746	3.47
Klt-clD	cl	wd	<10	1.53	3.55	44.40	4.5-5.0	0-50	12-20	124	0.5
Ll-sicA	sicl	wd	10-20	1.70	0.89	29.45	5.0-6.5	>150	0-2	4,433	8.81
Ntn-d-clB	cl	wd	<10	1.53	3.61	41.38	5.0-5.5	100-150	2-5	60	0.12
Pac-clB	cl	wd	<10	1.17	0.74	50.08	6.0-7.0	>150	2-5	6	0.01
Ro-silA	sil	wd	<10	1.70	1.14	33.50	4.5-6.0	>150	0-2	302	0.60
Wat-clA	cl	spd	<10	1.55	1.07	33.88	5.5-6.5	>150	0-2	2,088	4.15
Wat-sicA	sicl	spd	<10	1.73	1.08	34.90	5.5-6.5	>150	0-2	3,863	7.68
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,487	20.84
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	360	0.72
รวม										50,328	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: ดัดแปลงจากกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2562)

คำอธิบายสมบัติดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

Text_{top} เนื้อดินบน

- sl ดินร่วนปนทราย (sandy loam)
- sil ดินร่วนปนทรายแป้ง (silt loam)
- sicl ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง (silty clay loam)
- cl ดินร่วนเหนียว (clay loam)
- gsl ดินร่วนปนทรายปนเศษหิน (gravelly sandy loam)
- gcl ดินร่วนเหนียวปนเศษหิน (gravelly clay loam)

Drainage การระบาย (ชั้นการระบายน้ำ)

swp ระบายน้ำค่อนข้างเลว (somewhat poorly drained)

mw ระบายน้ำดีปานกลาง (moderately well drained)

wd ระบายน้ำดี (well drained)

BS_{top} ความอิ่มตัวเบสหรืออัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (base saturation หรือ base saturation percentage) ของดินบน (เปอร์เซ็นต์)

l (low) น้อยกว่า 35

m (medium) น้อยกว่า 35-75

CEC_{top} ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออนของดินบน (cmol/kg soil)

l (low) 3-10

m (medium) 10-16

OM อินทรีย์วัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l (low) น้อยกว่า 1.0

m (medium) 1.0-2.5

h (high) มากกว่า 2.5

P₂O₅ อินทรีย์วัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l (low) น้อยกว่า 1.0

m (medium) 1.0-2.5

h (high) มากกว่า 2.5

Depth ความลึกของดิน (เซนติเมตร)

ตื้นมาก (very shallow) 0-25

ตื้น (shallow) 25-50

ลึกปานกลาง (moderately deep) 50-100

ลึกมาก (very deep) มากกว่า 150

Slope ความลาดชันของพื้นที่ (เปอร์เซ็นต์)

A 0-2 พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ

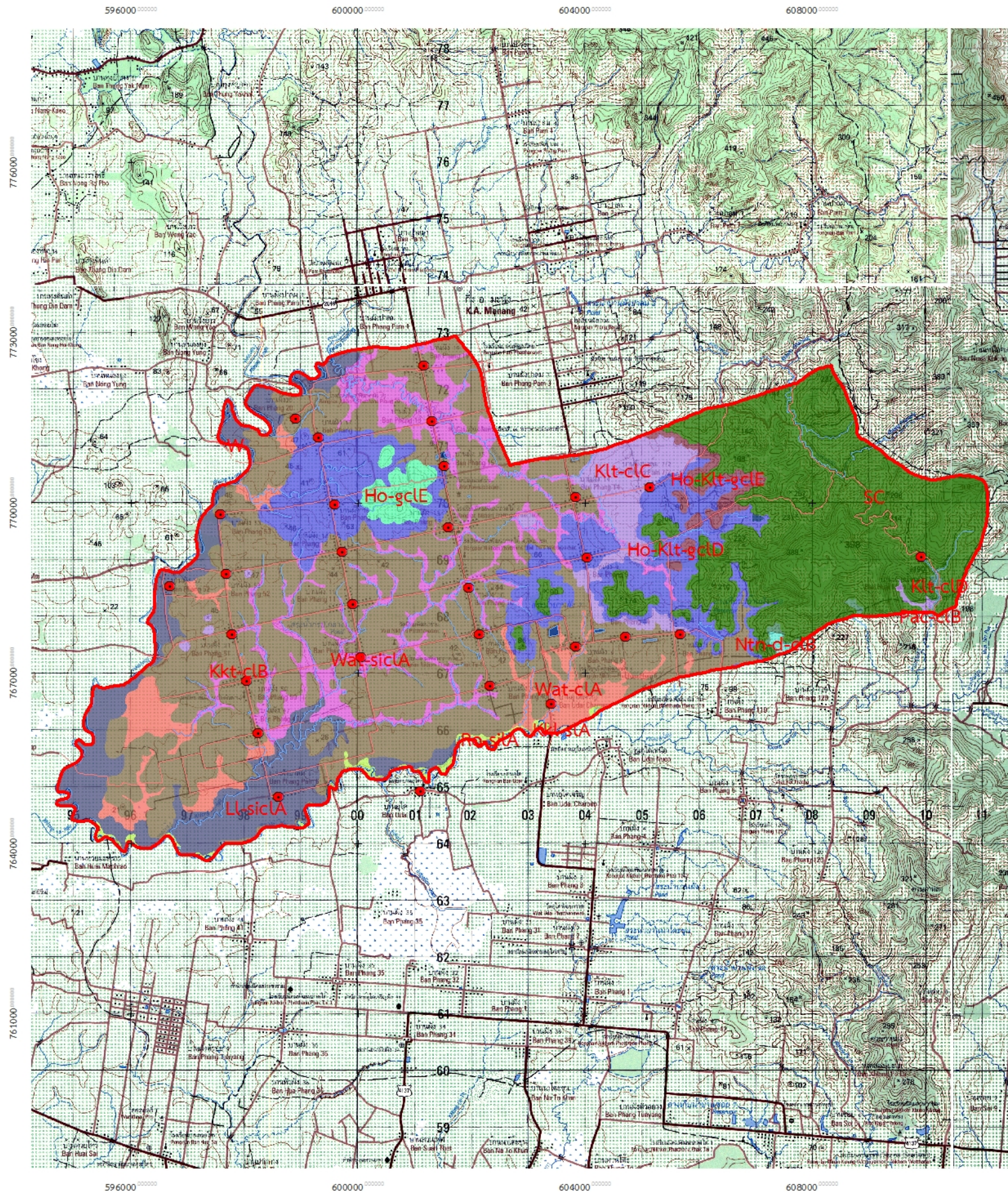
B 2-5 พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย สภาพพื้นที่ลาดชันน้อยมาก

C 5-12 พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด สภาพพื้นที่ลาดชันเล็กน้อย

D 12-20 พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน สภาพพื้นที่ลาดชันปานกลาง

E 20-35 พื้นที่เนินเขา สภาพพื้นที่สูง

แผนที่ทรัพยากรดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

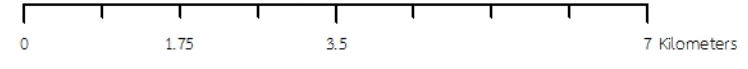
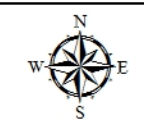

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ตำบลนิคมพัฒนา
- ถนน
- ทางน้ำ

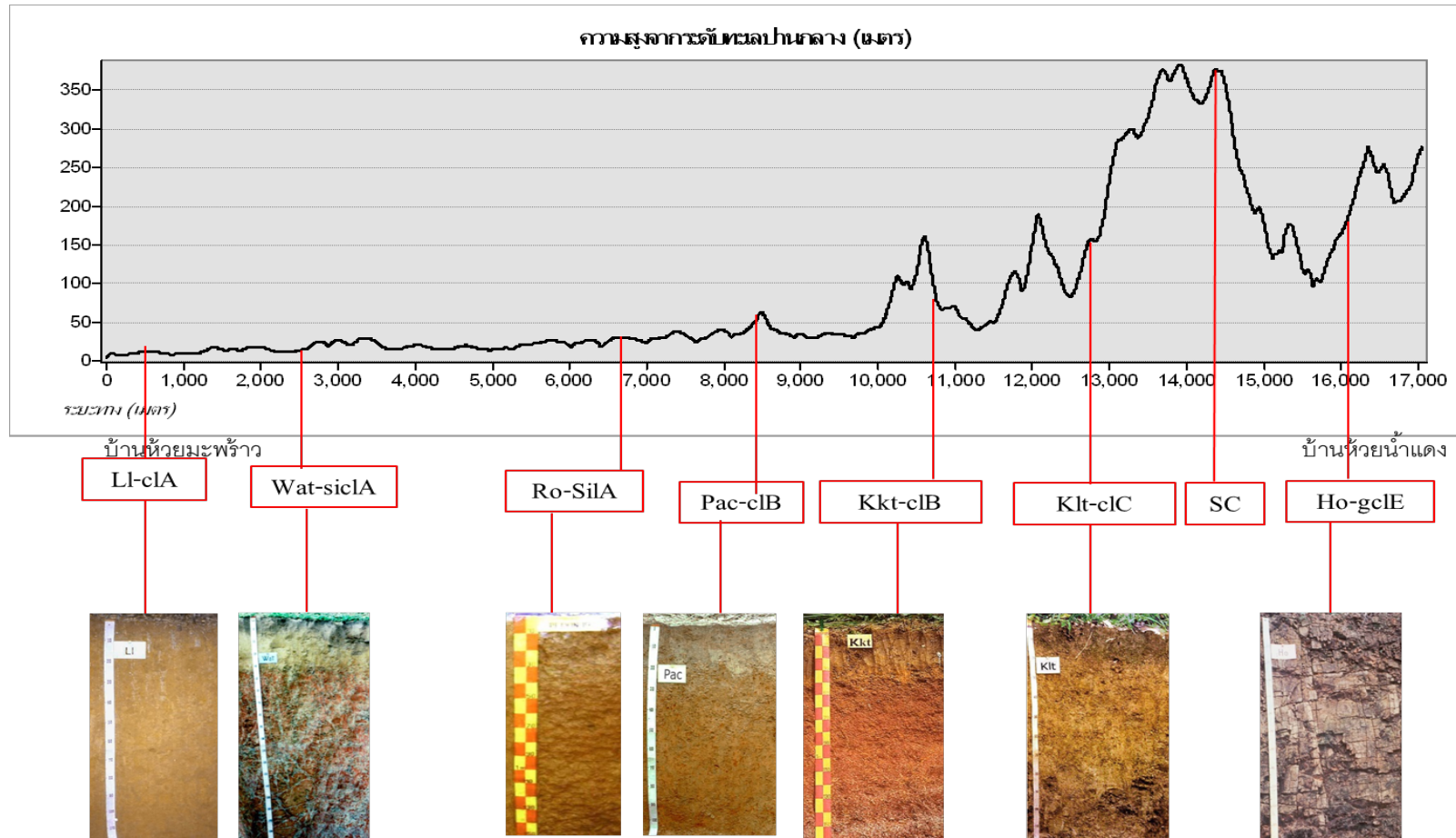
หน่วยแผนที่ ประเภทดิน

- Ho-Klt-gclD
- Ho-Klt-gclE
- Ho-gclE
- Kkl-siA
- Kkt-clB
- Klt-clC
- Klt-clD
- Ll-sicA
- Ntn-d-clB
- Pac-clB
- Ro-siA
- Wat-clA
- Wat-sicA
- SC
- W

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-6 ทรัพยากรดิน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ภาพที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

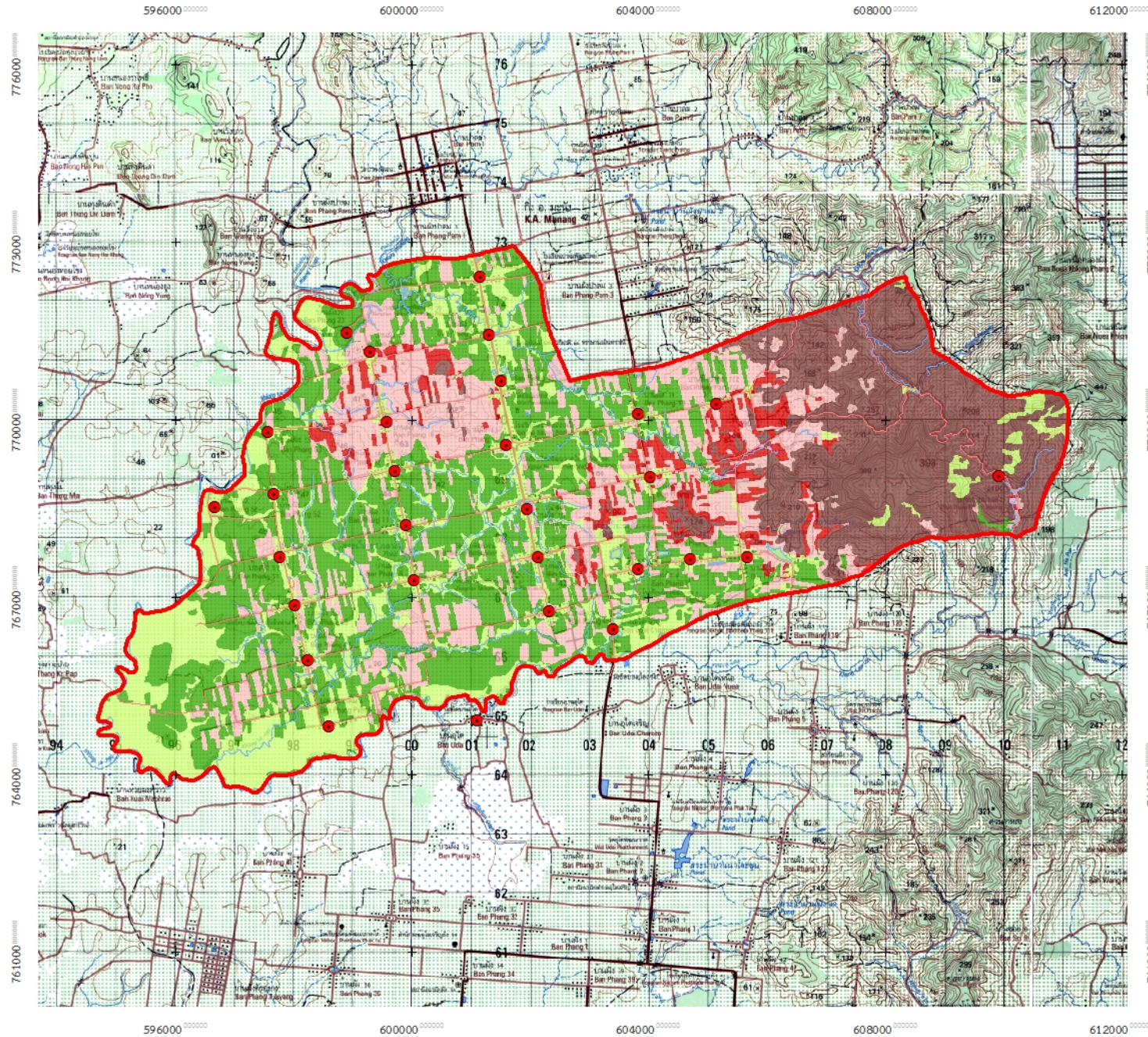
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-6 และภาพที่ 3-7

ภาพที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	การสูญเสียดิน (ตัน/ไร่/ปี)	ไร่	ร้อยละ
น้อยมาก	0-2	10,888	21.63
น้อย	2-5	17,089	33.96
ปานกลาง	5-15	10,265	20.40
รุนแรง	15-20	2,213	4.40
รุนแรงมาก	> 20	9,873	19.62
รวม		50,328	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2543)

แผนที่การชะล้างพังทลายของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

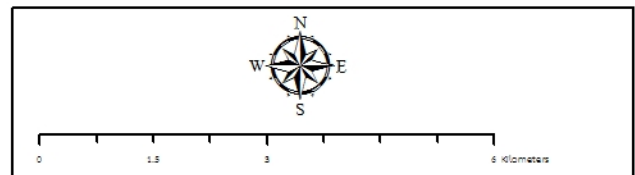

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา

หน่วยแผนที่ ระดับการชะล้าง (ตัน/ไร่/ปี)

- น้อยมาก (0-2)
- น้อย (2-5)
- ปานกลาง (5-15)
- รุนแรง (15-20)
- รุนแรงมาก (>20)

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-7 การชะล้างพังทลายของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลนิคมพัฒนา คือ

- 1) การขาดแคลนแหล่งน้ำ
- 2) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการใช้ปุ๋ยที่ไม่เหมาะสม
- 3) การชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การขาดเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ทำกิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลนิคมพัฒนา มีความต้องการ 4 ประการ คือ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร แก้ไขปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน แก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน และต้องการรับความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร สำหรับความต้องการในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ประกอบด้วย

1) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร จุดอ่อนของพื้นที่ที่ความลาดชัน และลักษณะของดินบางประเภทเป็นดินตื้นถึงชั้นหิน หรือก้อนกรวดและเศษหิน มีข้อจำกัดด้านการเก็บกักน้ำ ประกอบกับการขุดแหล่งน้ำในทุกประเภทต้องเพิ่มระดับความลึกมากกว่าปกติ โดยพื้นที่เป็นระบบนิคมจัดสรร (แบบบล็อก) ทำให้การสร้างระบบน้ำจากแหล่งน้ำขนาดต่างๆ ไม่สะท้อนรูปแบบการจัดสรรน้ำที่เหมาะสมและควรจะเป็น

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นาเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 109 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน จะมีทั้งพื้นที่ไม้ยืนต้น พื้นที่ปลูกไม้ผล และพืชผักหมุนเวียน อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่วนการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช ขาดการปลูกพืชคลุมดิน ขาดระบบการจัดสรรน้ำรวมถึงการซ่อมบำรุงแหล่งน้ำ

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร และอุปโภค และบริโภค

พื้นที่หมู่ 2

1.1.2) ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กประจำไร่นา พื้นที่หมู่ 5

1.1.3) ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 7

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ขุดลอกสระเก็บน้ำ พื้นที่หมู่ 1

1.2.2) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำ พื้นที่หมู่ 2

1.2.3) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ บ้านผัง 118 พื้นที่หมู่ 2 (ขุดลอกล่าสุดเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา)

1.2.4) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ที่บ้านผัง 7 และบ้านผัง 10 พื้นที่หมู่ 3

1.2.5) ขุดลอกสระน้ำกรมพัฒนาที่ดินขนาด 1,260 ลบ.ม. ที่กระจายในพื้นที่หมู่ 4

1.2.6) ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยเพิ่มความลึกของบ่อเดิม พื้นที่หมู่ 4

1.2.7) ขุดลอกสระน้ำเดิม พื้นที่หมู่ 7

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ปีงบประมาณ	จำนวนบ่อ
2548	1
2551	7
2552	1
2553	25
2554	6
2555	4
2557	26
2558	20
2560	10
2561	5
2562	4
รวม	109

2) แก้ไขปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดิน พบว่า ทั้งพื้นที่ตำบลมีพื้นที่ที่ควรตอบสนองความต้องการด้านการขอรับวัสดุปุ๋ยเพียงร้อยละ 17 ซึ่งควรปรับสภาพให้เป็นกลาง นอกนั้นปฏิภณดินมีความเหมาะสมอยู่แล้วต่อการจัดการดินด้านอื่นๆ

สำหรับการจัดการดินด้านอื่นที่ร้องขอเข้ามา คือ การใช้ปุ๋ยเคมีให้มีความเหมาะสมต่อพืชปลูก โดยการวิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการเพื่อนำผลมาจัดการด้านสูตรปุ๋ยในตลาดที่สามารถกำหนดสัดส่วนได้โดยผู้ซื้อเอง

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการวิเคราะห์ดินก่อนการใช้ปุ๋ย พื้นที่หมู่ 1 และพื้นที่หมู่ 3

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการจ่ายวัสดุปุ๋ย พื้นที่หมู่ 5

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการจ่ายเมล็ดพันธ์พืชปุ๋ยสด พื้นที่หมู่ 5

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์การเกษตร พื้นที่หมู่ 7

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการปรับปรุงดินโดยอินทรีย์วัตถุ พื้นที่หมู่ 9

3) แก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชันตั้งแต่ระดับสูงถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การปลูกพืชเชิงเดี่ยวร่วมกับการขาดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำทำให้หน้าดินตื้นเพิ่มขึ้น แหล่งน้ำตื้นเขินเร็วกว่าอายุการใช้ ดังนั้น วิธีพืชโดยการเสริมแฝกประเภทต่างๆ สามารถช่วยบรรเทาปัญหานี้ได้

ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการก่อสร้างบ่อตักตะกอนดิน พื้นที่หมู่ 7

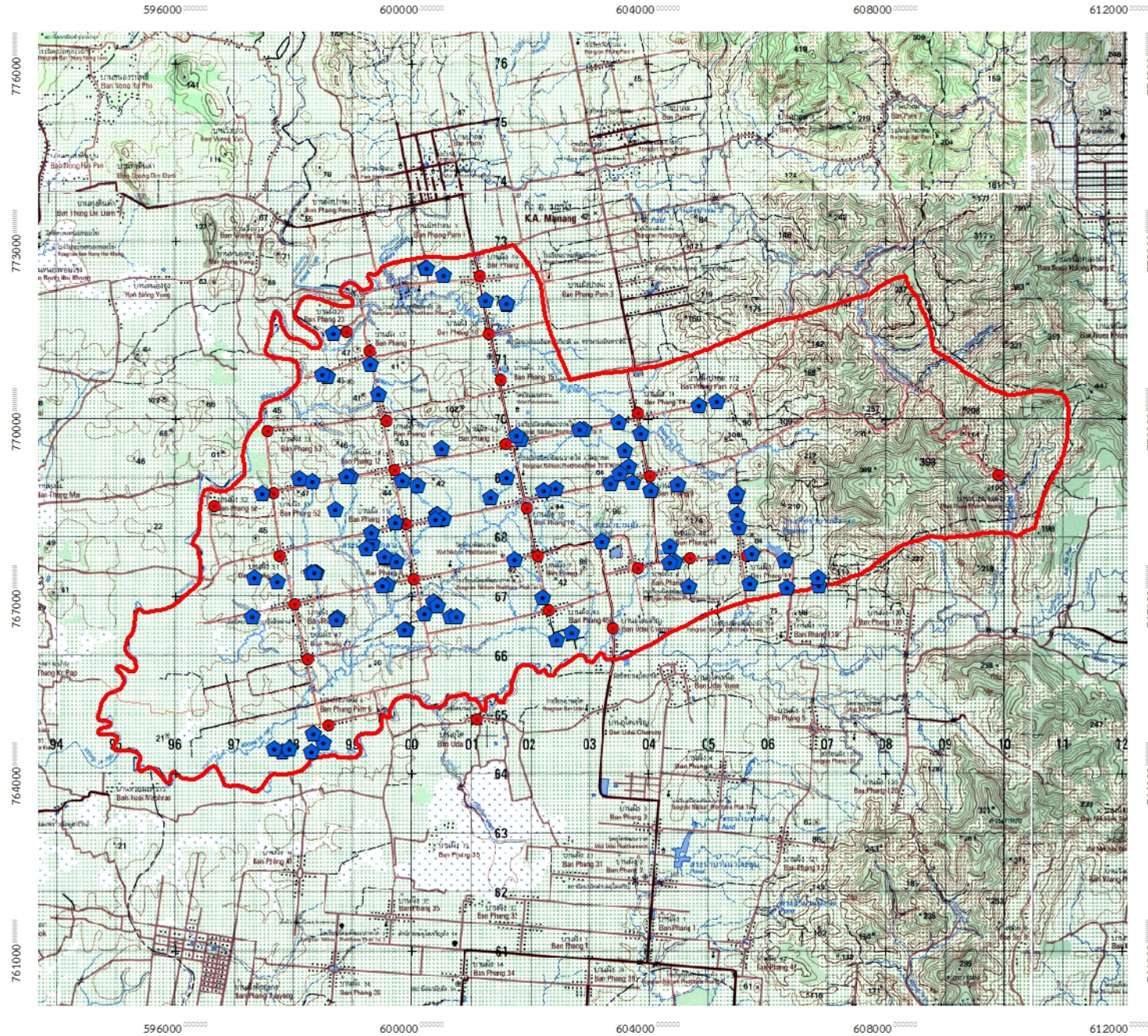
4) ต้องการรับความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร

ต้องการคำตอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหาทางป้องกันยางพาราใบร่วง พื้นที่หมู่ 3

สำหรับส่วนที่สำคัญอีกประเด็น คือ การขอรับความรู้จากหน่วยงานใดๆ เกี่ยวกับ การใช้น้ำเพื่อการปลูกพืช เพื่อการผลิตสัตว์ และการให้น้ำร่วมกับปุ๋ย

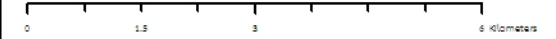
พืชผักสวนครัวพื้นฐานเพื่อปลูกบริโภค ลดจากซื้อจากตลาด ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวในโรงเรียนแก่เด็กปฐมวัย บริเวณบ้านผัง 16 พื้นที่หมู่ 8

แผนที่แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลนิคมพัฒนา
- ⬠ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

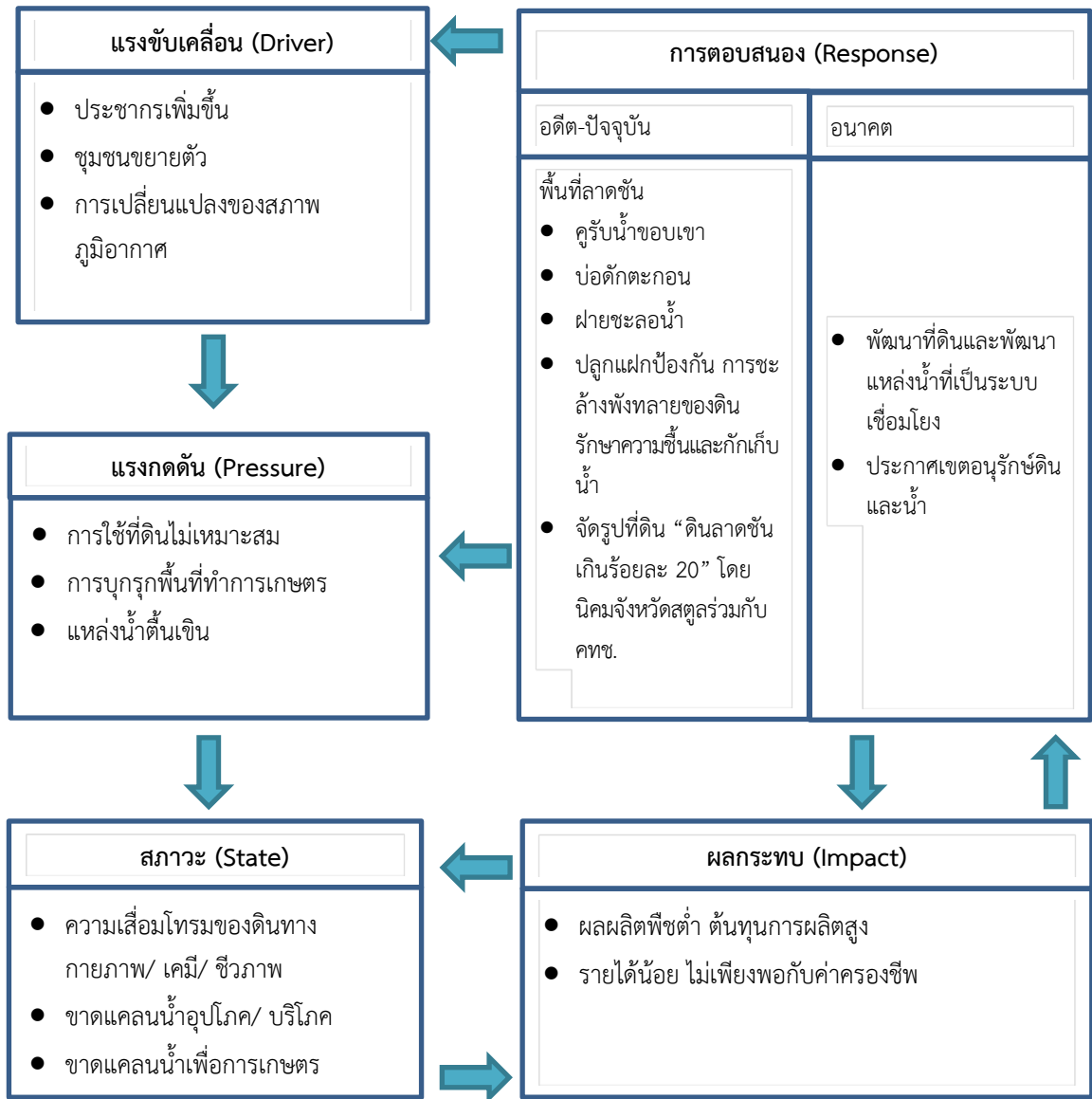
ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) ประชากรเพิ่มขึ้น
 - 1.2) ชุมชนขยายตัว
 - 1.3) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ
- 2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ
 - 2.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม
 - 2.2) การบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตร
 - 2.3) แหล่งน้ำตื้นเขิน
- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/ เคมี/ ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/ บริโภค
 - 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 2 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.2) รายได้น้อย
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - 5.1) บ่ดักตะกอนดิน
 - 5.2) ฝายชะลอน้ำ
 - 5.3) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลบ.ม.
 - 5.4) คันดินรับน้ำขอบเขา
 - 5.5) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - 5.6) จัดรูปที่ดิน “ดินที่ลาดชันเกินร้อยละ 20” ที่มีการจับจองเพื่อทำการเกษตร โดยนิคม

จังหวัดสตูลร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรรายฝั้่งอย่างเป็นระบบเชื่อมโยง
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

ภาพที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ดอน

1) ยางพารา ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตจะลดลงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมซึ่งเป็นช่วงพัก นอกจากเวลานั้นอีก 10 เดือนเป็นช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต

2) ปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตตลอดปี ให้ผลผลิตดีในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน นอกจากเวลานั้นอีก 6 เดือนเป็นช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตระดับปกติ ส่วนเดือนตุลาคมเป็นช่วงหยุดเนื่องจากเป็นช่วงลมมรสุมหนักที่สุด

3) ไม้ผลต่างๆ ประกอบด้วย ทูเรียน มังคุด ลองกอง สละ และจำปาตะ

4) ข้าวนาดอน พันธุ์ที่ปลูกประกอบด้วย พันธุ์ดอกพะยอม ระยะเวลาเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงเวลากการเพาะปลูก เดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงเวลากการเก็บเกี่ยว

5) ปศุสัตว์ ประกอบด้วย ไก่เนื้อ สุกร และแพะ

เดือน ชนิดพืช	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. ข้าวไร่ (นาปี)													
2. ไม้ยืนต้น													
3. ไม้ผล													
4. ปศุสัตว์													

ภาพที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หน่วยที่ดิน

จากการสำรวจทรัพยากรประกอบด้วยดินต่างๆ จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน คุณสมบัติดินแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลนิคมพัฒนา ได้แก่ ทุเรียน พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ได้แก่ กาแฟ พืชทางเลือกที่ปลูกเป็นรายได้เสริมหลังฤดูการทำนา ได้แก่ ถั่วเขียว

5.3 ผลชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (บัณฑิต และคำรณ 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA และ Wat-sicLA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA และ Ll-sicLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkl-sLA Kkt-clB Klt-clC Klt-clD Ntn-d-clB Pac-clB และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kkl-sIA LL-sicIA Ntn-d-clB Pac-clB และ Ro-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gcIE Ho-Klt-gcID Ho-Klt-gcIE Kkt-clB Klt-clC Klt-clD Wat-clA และ Wat-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kkl-sIA LL-sicIA Ntn-d-clB Pac-clB Ro-sIA Wat-clA และ Wat-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gcIE Ho-Klt-gcID Ho-Klt-gcIE Kkt-clB Klt-clC Klt-clD และ SC

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kkl-sIA LL-sicIA Ntn-d-clB Pac-clB และ Ro-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA และ Wat-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clB Klt-clC Klt-clD และ SC

เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kkl-sIA Ll-sicIA Ntn-d-clB Pac-clB และ Ro-silA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clB Klt-clC Klt-clD Wat-clA Wat-sicIA และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	เงาะ	มังคุด	ลองกอง
Ho-gclE	N	S3rwe	N	N	N	N	N	N
Ho-Klt-gclD	N	S3r	N	N	N	N	N	N
Ho-Klt-gclE	N	S3rwe	N	N	N	N	N	N
Kkl-sIA	N	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Kkt-clB	N	S3r	N	N	N	N	N	N
Klt-clC	N	S3r	N	N	N	N	N	N
Klt-clD	N	S3r	N	N	N	N	N	N
Ll-sicIA	S3o	S2n	S2sn	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Ntn-d-clB	N	S2snr	S2snr	S2snr	S2snr	S2snr	S2snr	S2snr
Pac-clB	N	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Ro-silA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Wat-clA	S2sn	S3o	S2osn	S3o	N	N	N	N
Wat-sicIA	S2sn	S3o	S2osn	S3o	N	N	N	N
SC	N	N	N	N	N	N	N	N
W	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

2. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

r = ปริมาณน้ำฝน

b = ความอึดตัวด้วยต่าง

m = ปริมาณอินทรีย์วัตถุ

o = การระบายน้ำ

c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก

p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์
d = ความลึกของดิน
s = เนื้อดินที่ไม่เหมาะสม

a = ปฏิกริยาของดิน
g = ความลาดชัน

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุดแต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงานและนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินเป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้เขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา ใช้กรอบแผนพัฒนาจังหวัดสตูล พ.ศ. 2561-2565 เป็นแนวทางกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ทั้งนี้ในแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565) ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศรวมทั้งแผนพัฒนา เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 6-1) เป็นต้น

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ลำดับ	กฎหมาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนา	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 2: การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประเด็นย่อยที่ 2.1: จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2: ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 4: อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน
5	นโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ.2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2: ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4: ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	ยุทธศาสตร์ภาคใต้ (พ.ศ.2561)	ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก ยุทธศาสตร์ที่ 5: อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 6: พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน
7	ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบครบวงจร
8	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 1: สร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าสู่อาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 2: การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอุทยานธรณีสตูลอย่างสมดุล และยั่งยืน
9	แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

- ที่มา: 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ราชกิจจานุเบกษา, 2561
 2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560
 3. แผนบริหารจัดการทรัพยากรดินปัญหาของประเทศไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กรมพัฒนาที่ดิน, 2561
 4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565) สำนักงานจังหวัดสตูล, 2560
 5. แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปีตำบลนิคมพัฒนา (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา, 2561

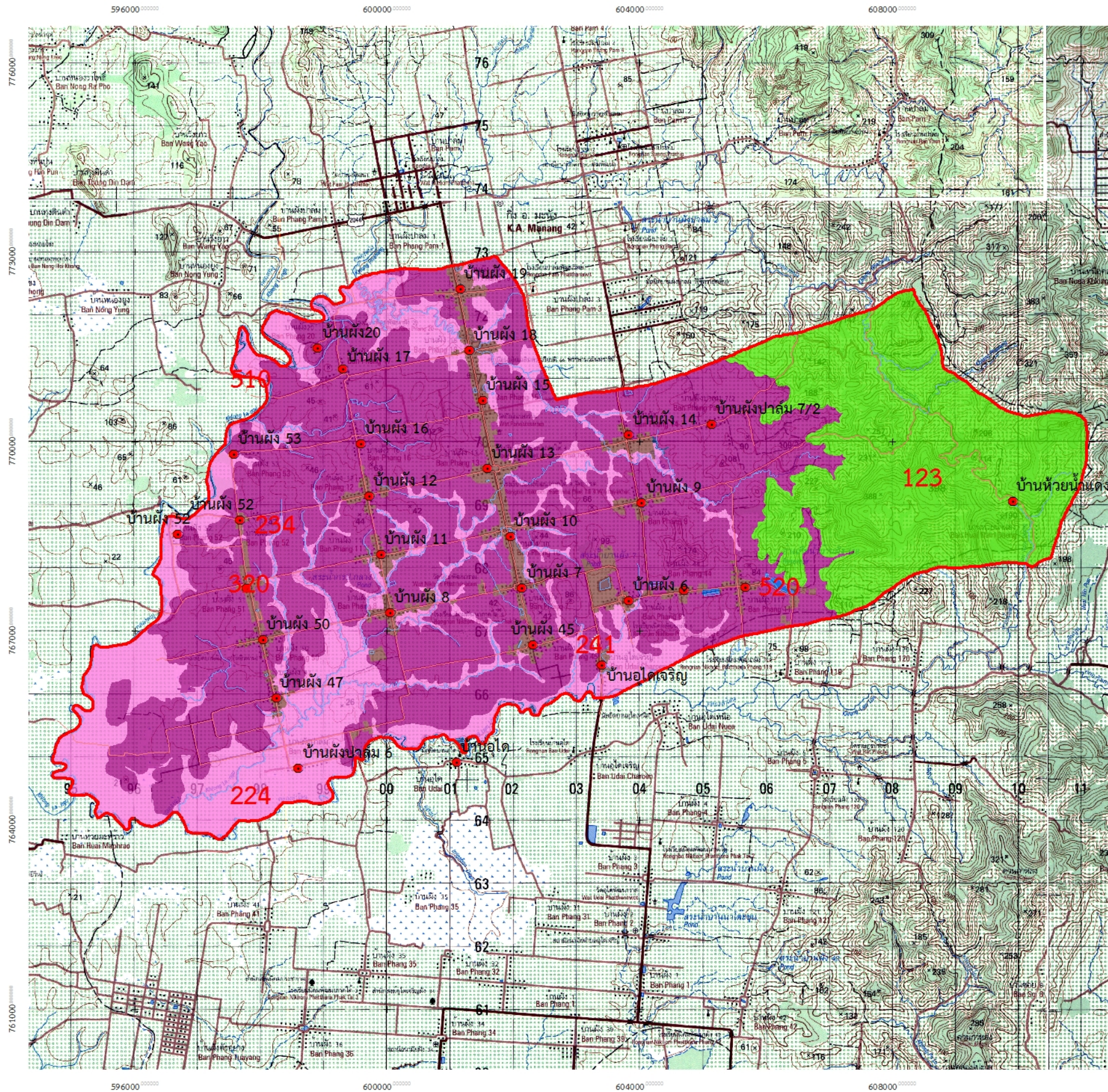
6.3 เขตการใช้ที่ดิน

การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน เป็นผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเช่นมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบลนี้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี รวมถึงความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ เขตการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และภาพที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ลำดับที่	หน่วยแผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
1		เขตป่าไม้	10,105	20.08
		เขตป่าเศรษฐกิจ	10,105	20.08
	123	เขตพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข	10,105	20.08
2		เขตเกษตรกรรม	37,317	74.15
		เขตปลูกไม้ยืนต้น	37,317	74.15
	224	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตสูง	10,155	20.18
	234	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ	27,149	53.94
		เขตปศุสัตว์	13	0.03
	241	เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนฯ	13	0.03
3		เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,681	5.33
	320	เขตชุมชนชนบท	2,681	5.33
4		เขตแหล่งน้ำ	225	0.45
	510	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	177	0.35
	520	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	48	0.10
		รวม	50,328	100.00

แผนที่แผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

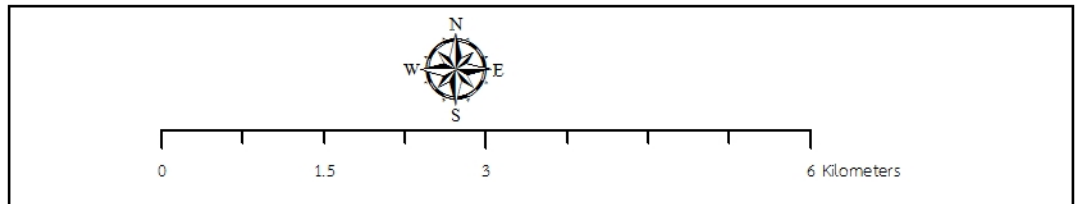

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- ที่ตั้งหมู่บ้าน
- ตำบลนิคมพัฒนา
- ถนน
- ทางน้ำ

หน่วยแผนที่ เขตการใช้

หน่วยแผนที่	เขตการใช้	ไร่	ร้อยละ
123	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	10,105	20.08
224	เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพสูง	10,155	20.18
234	เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพต่ำ	27,149	53.94
241	เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	13	0.03
320	เขตชุมชนชนบท	2,681	5.33
510	เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ	177	0.35
520	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	48	0.10
รวม		50,328	100.00

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

1. เขตป่าไม้ กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับเขตป่าไม้และทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 1 เขต คือ เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ มีเนื้อที่ 10,105 ไร่ หรือร้อยละ 20.08 ของพื้นที่ตำบล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งผลิตไม้และของป่า โดยจัดทำในรูปแบบของป่าชุมชนเพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้และของป่า หรือให้หน่วยงานของรัฐบาลดำเนินการปลูกป่าที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือให้ภาคเอกชนทำการปลูกป่าในบริเวณป่าเสื่อมโทรม โดยบริเวณที่ยังคงสภาพป่าสมบูรณ์อยู่ก็ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อรักษาสมดุลของสภาพแวดล้อม โดยที่พื้นที่ในเขตนี้เป็นบริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะบริเวณเขตพื้นที่เป็นป่าเศรษฐกิจตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลผลการสำรวจสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถจำแนกออกเป็นบริเวณที่มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์และบริเวณที่มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการทำไม้ในอดีตหรือบริเวณที่ยังคงทำการเกษตร โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับข้อมูลสภาพพื้นที่ร่วมกับลักษณะทางกายภาพของที่ดิน สามารถแบ่งพื้นที่เป็น 1 เขต คือ เขตพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 เขตพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข (หน่วยแผนที่ 123) พื้นที่เขตนี้อยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย ดังนั้นมาตรการการใช้ที่ดินดังกล่าวควรเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งมาตรการการใช้ที่ดินพื้นที่ในเขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดให้เป็นป่าไม้เพื่อการใช้ด้านเศรษฐกิจ ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์ตามธรรมชาติ ต่อมามีการบุกรุกโดยการตัดต้นไม้และนำที่ดินมาใช้ด้านเกษตรกรรมหรือบริเวณที่เป็นดินตื้น ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าว เมื่อเวลาฝนตกจึงมีแนวโน้มของการเกิดการชะล้างพังทลายของดินในระดับค่อนข้างสูง ทำให้หน้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูญหายไป นอกจากนั้นจะเกิดการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำธรรมชาติ จึงไม่ควรนำพื้นที่บริเวณนี้มาใช้ทางด้านการทำการเกษตร

ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน มีการบุกรุกพื้นที่เพื่อทำการเกษตรและจับจองเพื่อครอบครองปรปักษ์ ส่วนใหญ่ปลูกไม้ยืนต้น บนพื้นที่ที่มีความลาดชันขาดการทำความเข้าใจกับหน่วยงานราชการในการเข้าทำประโยชน์ เป็นพื้นที่ป่าไม้เศรษฐกิจโซน E

2. เขตเกษตรกรรม กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการเกษตรและทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 2 เขต คือ เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปศุสัตว์

2.1 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพสูง พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยอาศัยน้ำจากระบบน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 224) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเนินเขา ความลาดชันร้อยละ 0-35 มีเนื้อที่ 37,317 ไร่ หรือร้อยละ 74.15 ของพื้นที่ตำบล

การปลูกพืชแซมเสริมรายได้ในร่องพืชหลักของ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ได้แก่ สับปะรด พื้นที่นี้ต้องการแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ทางการเกษตร แต่ความต้องการต้องทำความเข้าใจ เนื่องจาก เกษตรกรต้องการขุดลึกเสียพื้นที่ด้านกว้างน้อยที่สุดซึ่งค่าใช้จ่ายสูง หากเสียพื้นที่ด้านกว้างจะได้สระน้ำ เสียพื้นที่ปลูกพืชแต่มีค่าใช้จ่ายน้อย สถานีพัฒนาที่ดินสตูลสามารถให้คำแนะนำได้

ในขั้นตอนปรับปรุงคุณภาพของดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และลักษณะทางกายภาพของดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต่างๆ เช่น ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอกซึ่งช่วยในการปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เขตนี้อ รวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น เหมือง ฝาย ลำคลองสาธารณะ ให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
2. การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
4. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน
 - 4.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพต่ำ ดินในเขตการใช้ที่ดิน เป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ถึงดินร่วนปนทรายแป้ง ดินที่พบเป็นดินตื้นมาก มีการระบายดี พื้นที่เขตนี้อกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยอาศัยน้ำจากระบบน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 234) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเนินเขา ความลาดชันร้อยละ 0-35 มีเนื้อที่ 27,149 ไร่ หรือร้อยละ 53.94 ของพื้นที่ตำบล

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.3 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 1.4 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)
 - 1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.2 เขตปศุสัตว์ จำแนกออกได้เป็น 1 ประเภท ได้แก่ **เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (หน่วยแผนที่ 241)** มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล การกำหนดให้เป็นทุ่งหญ้าเพื่อให้เป็นแหล่งอาหารของสัตว์เลี้ยงและให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ร่วมกันตลอดจนเป็นแหล่งทดลองวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ภายใต้ร่มเงาของไม้ยืนต้นเพราะโตเร็ว สามารถขึ้นได้ดีในดินเกือบทุกประเภท ส่วนในด้านการอนุรักษ์ หญ้าช่วยลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน เศษและซากของหญ้าที่ตายทับถมลงในดินช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน มูลสัตว์ที่เลี้ยงยังช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในดินด้วย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. การปรับปรุงคุณภาพดิน

1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2. การบริหารจัดการน้ำ

2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. บ่อบาดาล/ บ่อน้ำตื้น (สำนักปลัด)

2. สระน้ำใช้ทำระบบประปาหมู่บ้าน (สำนักปลัด)

3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกออกได้เป็น 1 ประเภท ได้แก่

3.1 เขตชุมชนเมือง (หน่วยแผนที่ 320) มีเนื้อที่ 2,681 ไร่ หรือร้อยละ 5.33 ของพื้นที่ตำบล ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน ที่มีการตั้งบ้านเรือนกระจุกกระจายมีสภาพการใช้ที่ดินรอบชุมชนเป็นสวนไม้ผลผสมปะปนกับที่อยู่อาศัย ทำให้ระบบสาธารณสุขปโภคที่ท้องถิ่นต้องดูแลและจัดการค่อนข้างมีปัญหาทั้งด้านขยะ ถนนสัญจร น้ำและไฟฟ้าเป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกิดขีดความสามารถของท้องถิ่น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหาแนวทาง การแก้ไข จัดทำโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินการต่อไป

4. เขตแหล่งน้ำ เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับเขตแหล่งน้ำและทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 2 เขต มีเนื้อที่ 225 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

4.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (หน่วยแผนที่ 510) มีเนื้อที่ 177 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล เขตนี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอุปโภค บริโภคและเพื่อเกษตรกรรม พบว่าในเขตพื้นที่ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำและลำห้วย บึง หนอง

การจัดการที่ดินในอนาคต

1. ควรเร่งดำเนินการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินเพิ่มเติมแต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. ควรมีการบำรุงรักษาและขุดลอกแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเก็บกักน้ำ

4.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (หน่วยแผนที่ 520) มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล
 เขตนี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ทางด้านอุปโภคและเพื่อเกษตรกรรม จากข้อมูลขององค์การ
 ปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนา พ.ศ. 2561-2565 พบว่าในเขตพื้นที่ มีแหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น
 การจัดการที่ดินในอนาคต

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งจัดทำโครงการเพื่อจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา
 ของเกษตรกรและประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตร
 และสหกรณ์ให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กโดยจัดทำกรอบแผนการดำเนินการ
 ตามลำดับความสำคัญ

2. บริเวณพื้นที่ลุ่มในแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หน่วยงานของรัฐบาลที่มี
 หน้าที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบ ป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตนี้
 เพราะเป็นที่สาธารณะประโยชน์ส่วนรวม

6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดการตามระบบการปลูกพืชตามเขตการใช้ที่ดินมีความจำเป็นดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 4.4
 ระบบการปลูกพืช ตามความต้องการของชุมชนที่ต้องการโครงการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ
 เพื่อให้การใช้ที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจหรือ เลี้ยงสัตว์สำคัญมีประสิทธิภาพ ช่วงระยะเวลาที่เกิดความ
 ห่างจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือพักแปลง ฯลฯ จึงควรมีกิจกรรมเสริมการใช้ที่ดินและปรับปรุงดินควบคู่
 กัน ดังนี้ ภาพที่ 6-2

เดือน ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าวไร่ (นาปี)			วัสดุปรับปรุงดิน									ข้าวไร่
2. ไม้ยืนต้น			วัสดุปรับปรุงดิน									ยางพารา
			วัสดุปรับปรุงดิน									ปาล์มน้ำมัน
3. ไม้ผล			วัสดุปรับปรุงดิน									ทุเรียน มังคุด ลองกอง สละ และจำปาดะ
4. ปศุสัตว์												ไก่เนื้อ สกร พะ

ภาพที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและตำบลนิคมพัฒนาให้แก้ไขปัญหารวม 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำเหมือง เป็นต้น (2) ขุดเจาะบ่อบาดาล (3) ก่อสร้างระบบส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (4) การจัดการพื้นที่เอกสารสิทธิ์ในการทำกินนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ประการได้

1) การบริหารจัดการน้ำ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งด้านการพัฒนา และซ่อมบำรุง เช่นกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดเข้าสู่วาระการพิจารณา ประกอบด้วย

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร และอุปโภค และบริโภค พื้นที่หมู่ 2

1.1.2) ขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 7

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ขุดลอกสระเก็บน้ำ พื้นที่หมู่ 1

1.2.2) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำ พื้นที่หมู่ 2

1.2.3) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ บ้านผัง 118 พื้นที่หมู่ 2 (ขุดลอกล่าสุดเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา)

1.2.4) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ที่บ้านผัง 7 และบ้านผัง 10 พื้นที่หมู่ 3

1.2.5) ขุดเจาะบ่อบาดาลโดยเพิ่มความลึกของบ่อเดิม พื้นที่หมู่ 4

1.2.6) ขุดลอกสระน้ำเดิม พื้นที่หมู่ 7

1.3) การขอรับความรู้จากหน่วยงานใดๆ เกี่ยวกับ การใช้น้ำเพื่อการปลูกพืช เพื่อการผลิตสัตว์ และการให้น้ำร่วมกับปยุ

2) ต้องการรับความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร สร้างช่องทางในการประสานงานผ่านคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ประจำเดือนของพื้นที่ ให้เข้าสนับสนุนความต้องการจากหน่วยงานด้านอาชีพเสริม เป็นต้น จากปัญหา ยางพาราใบร่วง พื้นที่หมู่ 3

พืชผักสวนครัวพื้นฐานเพื่อปลูกบริโภค ลดจากซื้อจากตลาด ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวในโรงเรียนแก่เด็กปฐมวัย บริเวณบ้านผัง 16 พื้นที่หมู่ 8

3) การจัดการพื้นที่เอกสารสิทธิ์ในการทำกิน เกษตรกรสามารถเข้าทำกิน เข้าจัดการด้านเอกสารสิทธิ์ได้ตามขั้นตอนทางราชการ แต่ไม่เข้าดำเนินการเองเพราะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขอรังวัดที่ดิน จึงต้องให้ทางจังหวัดทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่แบบ One Stop Service ร่วมหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลนิคมพัฒนา ไปเสนอต่อสภาตำบลนิคมพัฒนา เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การปรับปรุงคุณภาพดิน
- 2) การบริหารจัดการน้ำ
- 3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1. เขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

- 1.1 การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 1.1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.5 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.6 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)
 - 1.1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 1.2 การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 1.3 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

-
-
- 1.4 การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.4.1 การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน
 - 1.4.2 การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
 - 2) เขตปศุสัตว์ มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้
 - 2.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

- 1) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
 - 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสตูล/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล)
 - 1.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
 - 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2) เขตปศุสัตว์ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/ สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล) (ตารางที่ 7-2)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค ที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1. บ่อบาดาล/ บ่อน้ำตื้น
2. สระน้ำใช้ทำระบบประปาหมู่บ้าน

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 ได้มีความต้องการของชุมชน เกษตรกร ตำบลนิคมพัฒนา ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร แก้ไขปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน , แก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน และต้องการรับความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร ดังนี้

7.5.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

- 1) ขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร และอุปโภค และบริโภค หมู่ 2 และ 7
- 2) ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กประจำไร่นาความจุ 1,260 ลบ.ม.พื้นที่หมู่ 5

7.5.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

- 1) ขุดลอกสระเก็บน้ำ หมู่ 1 และ 7
- 2) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ หมู่ 2, 7 และ 3
- 3) ขุดลอกสระน้ำกรมพัฒนาที่ดินขนาด 1,260 ลบ.ม. หมู่ 4

- 4) ขุดเจาะบ่อบาดาลโดยเพิ่มความลึกของบ่อเดิม หมู่ 4
- 5) ขุดลอกแหล่งน้ำภายในเขตตำบลนิคมพัฒนา
- 6) ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน หมู่ 1-9
- 7) ขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก หมู่ 4

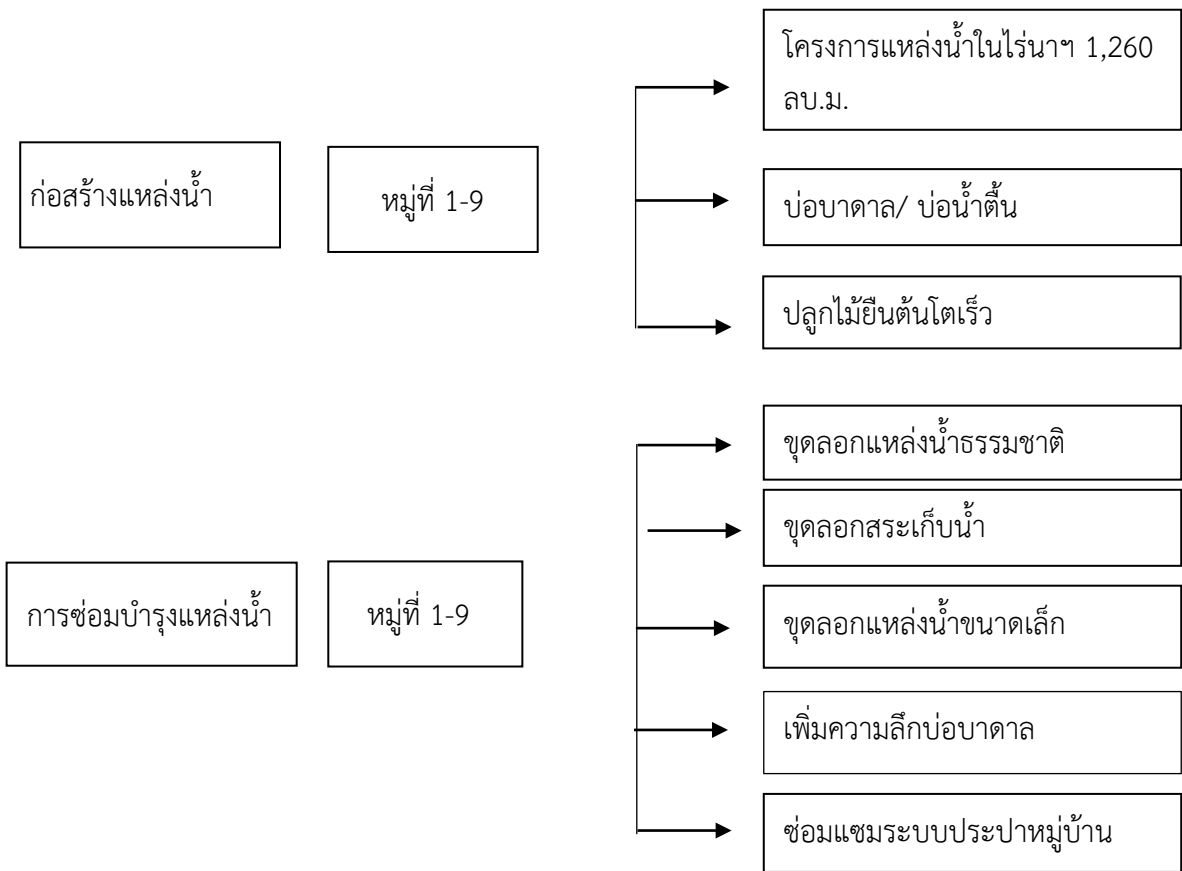
เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลนิคมพัฒนาในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การขาดแคลนแหล่งน้ำ 2) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการใช้ปุ๋ยที่ไม่เหมาะสม 3) การชะล้างพังทลายของดิน 4) การขาดเอกสารสิทธิในพื้นที่ทำกิน ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม ในเขตพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนาเป็นพื้นที่สูงชันบางส่วนอยู่ในเขตนิคมพัฒนาสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ คุณภาพดินไม่สมบูรณ์เนื่องจากการใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสมกับพืช พบว่ามีพื้นที่ความลาดชันมากกว่า 20% จากสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าว ทำให้มีผลกระทบตามมาคือการเกิดการชะล้างพังทลายของดินที่พบว่ามี ความรุนแรง ทำให้หน้าดินถูกชะล้างลงมาสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ เหมือง ผาย และอ่างเก็บน้ำ จนดินชั้นไม่สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้านตำบลนิคมพัฒนา ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภค และพื้นที่ทางการเกษตร นอกจากนี้การใช้ที่ดินในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 20% นั้นมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ครอบคลุมพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบลเท่านั้น ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากพื้นที่ทางการเกษตรการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้โครงสร้างของดินเปลี่ยนแปลง ดินขาดความชื้นเร็วกว่าปกติหลังจากฝนทิ้งช่วง สาเหตุสำคัญคือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช ขาดการปลูกพืชคลุมดิน ขาดระบบการจัดสรรน้ำรวมถึงการซ่อมบำรุงแหล่งน้ำ

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ด้านการเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เช่นปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้านในตำบลนิคมพัฒนาด้วยการจัดหาน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบขาดแคลนน้ำ สรุปได้ มี 2 ประการคือ 1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ 2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ จะต้องดำเนินการทั้งตำบลคู่กับปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่สูงชันกับการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ โดยการจัดทำโครงการ “การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ” โดยเอาโครงการแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทานเข้าไปใช้ในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรทุกหมู่บ้าน แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคจะเป็นบ่อบาดาล/ บ่อน้ำตื้น สระน้ำสำหรับใช้ทำระบบประปาหมู่บ้าน ยังมีฝายเก็บน้ำ สำหรับแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำได้ทำการขุดลอกเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้

ภาพที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. - ธ.ค. 2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลนิคมพัฒนา โดยมีกิจกรรม 2 กิจกรรม คือ

1.1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในที่ดอน

1.2) การขุดบ่อน้ำตื้น/ บ่อบาดาล

ในทุกหมู่บ้านในเขตตำบลนิคมพัฒนาให้สำรวจออกแบบระบบน้ำทั้งระบบ ตามข้อเสนอ 11 ประการ คือ

1) ขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร และอุปโภค และบริโภคพื้นที่หมู่ 2

2) ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กประจำไร่นาความจุ 1,260 ลบ.ม.พื้นที่หมู่ 5

3) ขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำมาใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 7

4) ขุดลอกสระเก็บน้ำ พื้นที่หมู่ 1

5) ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ บ้านผัง 118 พื้นที่หมู่ 2 บ้านผัง 7 และบ้านผัง 10 หมู่ที่ 3

6) ขุดลอกสระน้ำกรมพัฒนาที่ดินขนาด 1,260 ลบ.ม. หมู่ 4

7) ขุดลอกสระน้ำเดิม พื้นที่หมู่ 7

8) ขุดเจาะบ่อบาดาลโดยเพิ่มความลึกของบ่อเดิม พื้นที่หมู่ 4

9) ขุดลอกแหล่งน้ำภายในเขตตำบลนิคมพัฒนา หมู่ 1-9

10) ขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก หมู่ที่ 4

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีการจัดทำขุดเจาะบ่อบาดาล/ บ่อน้ำตื้น ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ขุดลอกสระน้ำ และขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็กตามลำน้ำสาขาต่างๆ

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/ โครงการ	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 37,304 ไร่	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 1.5 การจัดหาปุ๋ยโคโลไมต์ 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 1.7 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด) 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 4. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลุ่ม-ดอน 4.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	428 150 3 1 60 120 1	ราย ไร่ กลุ่ม แห่ง ตัน ไร่ ศูนย์	2,140 2,250 10,200 235,000 102,000 1,800 4,000
		4	บ่อ	66,750
		120,000	กล้า	144,000
		110	ไร่	250,250
		20	ไร่	34,000
1.2 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 13 ไร่	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	2 1	ราย บ่อ	10 22,250

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2564

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 37,304 ไร่	<ol style="list-style-type: none"> ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสตูล/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.2 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 13 ไร่	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล)
2. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ	<ol style="list-style-type: none"> บ่อบาดาล/ บ่อน้ำตื้น (สำนักปลัด) ระบบน้ำใช้ทำระบบประปาหมู่บ้าน (สำนักปลัด)

ที่มา : แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล พ.ศ.2564

: แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 สำนักงานเกษตรอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

: แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนิง จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน														
เขตปลูกไม้ยืนต้น	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	428	430	430	430	430	2,140	2,140	2,150	2,150	2,150	2,150	10,740	พด.
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	150	150	150	150	750	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พด.
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	3	3	3	3	3	15	10,200	10,200	10,200	10,200	10,200	51,000	พด.
	1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	235,000	235,000	235,000	235,000	235,000	1,175,000	พด.
	1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	60	60	60	60	60	300	102,000	102,000	102,000	102,000	102,000	510,000	พด.
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	120	120	120	120	120	600	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	9,000	พด.
	1.7 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน(ต่อยอด)	ศูนย์	1	1	1	1	1	5	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	20,000	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	12	5	5	5	5	32	213,600	89,000	89,000	89,000	89,000	569,600	พด.

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	200,000	120,000	120,000	120,000	120,000	680,000	240,000	144,000	144,000	144,000	144,000	816,000	พต.
	4. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	100	50	50	50	50	300	227,500	113,750	113,750	113,750	113,750	682,500	พต.
	4.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	20	20	20	20	20	100	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	พต.
เขตปศุสัตว์	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	2	2	2	2	2	10	10	10	10	10	10	50	พต.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	1	-	-	-	-	1	22,250	-	-	-	-	22,250	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2564

คณะผู้จัดทำ

นายศรีศักดิ์	ธานี	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
นายวีระพงษ์	เรืองมี	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล
นายพรพรม	พรมเดชะ	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นายพิมล	อ่อนแก้ว	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายกิตติศักดิ์	บุญมี	นายช่างสำรวจชำนาญงาน
นางสาวสุนันทา	สะวะรัตน์	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
นายวิบูลย์	ศรีปาน	เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
นายสุชน	คชาทอง	นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุรีย์พร	นวลศรี	เศรษฐกรชำนาญการ